

INTÉZKEDÉSI TERV

A Kvassay Jenő Terv víziközmű-ágazatot érintő javaslataihoz kapcsolódó feladatokról

2016. április

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	
1. Vezetői összefoglaló, javaslatok	1
2. Bevezető	7
2.1. A víziközmű-ágazat egyedi sajátosságai	7
2.2. Általános helyzet (2010–2016)	9
3. Helyzetelemzés – a jelent befolyásoló legfontosabb folyamatok	11
3.1. Az ágazat integrációja	11
3.2. Beruházások és fejlesztések	12
3.3. A lakossági terhek csökkentése a rezsicsökkentésen keresztül	17
3.4. A fogyasztóvédelmi intézkedések bevezetése	18
3.5. A víziközmű-szektor korábbinál erősebb közteherviselése – a közműadó bevezetése	19
4. A jelenlegi legfontosabb kihívások	25
4.1. A víziközmű-ágazat árbevételének csökkenése és adóterhelésének növekedése ...	25
4.2. A valós rekonstrukciós és eszközpótlási költségek elismerésének hiánya	27
4.3. A víziközmű-szektorból történő forráskivonás, különösen a közműadó értékelése a közpolitikai prioritások tükrében	30
5. További megoldandó feladatok	32
5.1. Mérőcsere	32
5.2. Házi átemelők	33
5.3. Okosmérés	33
5.4. Kintlévőségek kezelése	33
5.5. Nyilvántartási rendszerek egységesítése	34
5.6. Foglalkoztatási problémák	35
5.7. Díjszerkezet egységesítése	37
5.8. Vagyonértékelések	37
5.9. Pályázati lehetőségek biztosítása a szolgáltatók részére	39
6. Szükséges és lehetséges intézkedések	40
6.1. A közműadó kivezetése a víziközmű-ágazatban	40

6.1.1.	A víziközmű-vállalatokra gyakorolt hatás.....	40
6.1.2.	Központi költségvetésre gyakorolt hatás	42
6.1.3.	Felhasználókra gyakorolt hatás	42
6.1.4.	A közműadó kivezetésének hatásai – összegzés.....	42
6.1.5.	A közműadó kezelése az energetikai szektor, illetve a víziközmű-szektor vállalatait érintően nem térhet el egymástól.....	43
6.2.	Az áfakulcs 18 százalékra történő csökkentése a víziközmű-szektorban a végfelhasználói árak változatlansága esetén	45
6.2.1.	Víziközmű-szolgáltatókra gyakorolt hatás.....	45
6.2.2.	Központi költségvetésre gyakorolt hatás	46
6.2.3.	Felhasználókra gyakorolt hatás	46
6.2.4.	Az áfakulcs 18 százalékra történő csökkentésének hatásai a víziközmű-szektorban változatlan végfelhasználói árak mellett – összegzés	46
6.3.	Az állami támogatás növelése a víziközmű-szektorban	47
6.3.1.	A víziközmű-szektorban nyújtott állami támogatás növelésének hatásai – összegzés	47
7.	Javaslatok	49
8.	Melléletek.....	50
9.	Függelékek.....	57
1. sz. függelék:	Fogalmak.....	57
2. sz. függelék:	Releváns jogszabályok	60

Táblázatjegyzék

1. táblázat: A rövid- és középtávon megvalósítani javasolt intézkedések prioritásuk szerint rendezve	6
2. táblázat: A tulajdonosi és felelősségi viszonyok mai helyzete a víziközmű-szektorban	9
3. táblázat: A jelenleg részben külföldi/magántulajdonban lévő víziközmű-szolgáltatók...	11
4. táblázat: A szennyvízelvezetés, tisztítás fejlesztése érdekében végrehajtott beruházások költsége, illetve az uniós támogatás értéke	15
5. táblázat: Az ivóvízminőség javítására szolgáló beruházások költsége, illetve az uniós támogatás értéke	16
6. táblázat: A közműadó hatálya alá tartozó lakossági értékesítés esetében hatósági árszabályozás alá eső közműszolgáltatások infrastrukturális adottsága (vezetékek száma), valamint közműadó-fizetési kötelezettségének vizsgálata	21
7. táblázat: A rövid- és középtávon megvalósítani javasolt intézkedések prioritásuk szerint rendezve	49

Ábrajegyzék

1. ábra: A közművezeték-adó és rezsicsökkentés okozta eredményromlás víziközmű-szolgáltatók esetében.....	2
2. ábra: A víziközmű-szolgáltatók üzemi eredménye közműadóval, illetve anélkül.....	3
3. ábra: A közművezeték-adó megszüntetésének hatásai a víziközmű-szektorban.....	4
4. ábra: A víziközmű-szolgáltatás ellátási lánc.....	8
5. ábra: Azbesztcement ivóvíz-vezetékek jelenlegi és optimális cserélődési üteme.....	13
6. ábra: Arzénos ivóvízzel rendelkező települések száma.....	14
7. ábra: Plusz/mínusz 400 millió Ft üzemi eredményt elért szolgáltatók legkisebb és legnagyobb fogyasztásfüggő lakossági díja (Ft/m ³).....	17
8. ábra: Árbevétel-arányos közműadó ágazatonként (2014).....	21
9. ábra: A felhasználói egyenérték és az üzemeltetett vezetékhalózat hosszának hányadosa a hazai víziközmű-szolgáltatók esetében.....	23
10. ábra: A hazai víziközmű-szolgáltatók üzemi eredménye, illetve egységnyi üzemeltetett vezeték hosszra jutó felhasználói egyenértéke közötti összefüggés vizsgálata.....	23
11. ábra: A víziközmű-szolgáltatók üzemi eredménye közműadóval, illetve anélkül.....	24
12. ábra: A víziközmű-ágazat nettó árbevétele.....	26
13. ábra: A közművezeték-adó és rezsicsökkentés hatása a víziközmű-szolgáltatók által felhasználható pénzeszközökre.....	27
14. ábra: Vízmérők hitelesítési ideje különböző országokban.....	32
15. ábra: Vízmérők átlagos használati ideje.....	33
16. ábra: A teljes kintlévőség állományának növekedése tevékenységenként.....	34
17. ábra: A víziközmű-ágazatban dolgozók életkor szerinti megoszlása.....	35
18. ábra: A víziközmű-szolgáltatók munkaerő állományának elemzése végzettség és életkor szerint.....	36
19. ábra: A bruttó átlagkereset alakulása az energia- és víziközmű-szektorban, valamint a nemzetgazdaságban.....	37
20. ábra: A víziközmű-szolgáltatók üzemi eredménye és az általuk üzemeltetett vezetékhalózat-hossz közötti összefüggés vizsgálata közműadó megléte (20./A), illetve a közműadó kivezetése (20./B) esetén.....	41
21. ábra: A közműadó kivezetésének hatásai.....	43
22. ábra: A víziközmű-szolgáltatók üzemi eredményének változása a közműadó-, illetve az áfakulcs csökkentések esetén.....	45
23. ábra: Az áfakulcs 18 százalékra történő csökkentésének hatásai a víziközmű-szektorban változatlan végfelhasználói árak mellett.....	47
24. ábra: A víziközmű-szektorban nyújtott állami támogatás növelésének hatásai.....	48

1. Vezetői összefoglaló, javaslatok

A 2010-ben hivatalba lépő második polgári kormány a víziközmű ágazatot érintően **három fő célt tűzött ki:**

1. **A víziközmű-szektor reintegrációja – a szektor önfenntartásának megteremtése;**
2. **A víziközmű-infrastruktúra fejlesztése, az ivóvíz-szolgáltatás, illetve szennyvízelvezetés, tisztítás minőségének javítása a Víz Keretirányelvel összhangban;**
3. **A lakossági víziközmű-tarifák csökkentése, azaz a rezsicsökkentés.**

A rendszerváltozás előtt a víziközmű-szolgáltatás a megyei szinthez igazodott, összesen 33 szolgáltató működött az országban. Ezt követően **a hibás ágazati liberalizáció és privatizáció eredményeként több mint 400 víziközmű-szolgáltató jött létre**, a szektor elaprózottá, működése alacsony hatékonyságúvá vált. 2010 után megkezdődött az elhibázott folyamat korrekciója, a szektor integrációjának újbóli megteremtése. **Az integrációt elősegítő szabályozás eredményeként 2015 végére 41-re csökkent a szolgáltatók száma** az ágazatban. Várható, hogy a következő évben a szolgáltatók száma tovább csökken, **és 2017-ben mintegy 35 víziközmű-társaság fog működni hazánkban**. Kimondható, hogy a kormányzati integrációs célkitűzés így meg fog valósulni. Ezt követően a fenntartható ellátás érdekében a legfontosabb feladat az ágazat integrált társaságainak **belső konszolidációja**.

Az ivóvíz-szolgáltatás, valamint a szennyvízelvezetés, tisztítás színvonala jelentős mértékben, a társadalom széles rétege számára javult, 2008–2015 között uniós támogatások felhasználásával összesen 690 Mrd Ft fejlesztés valósult meg az ágazatban.

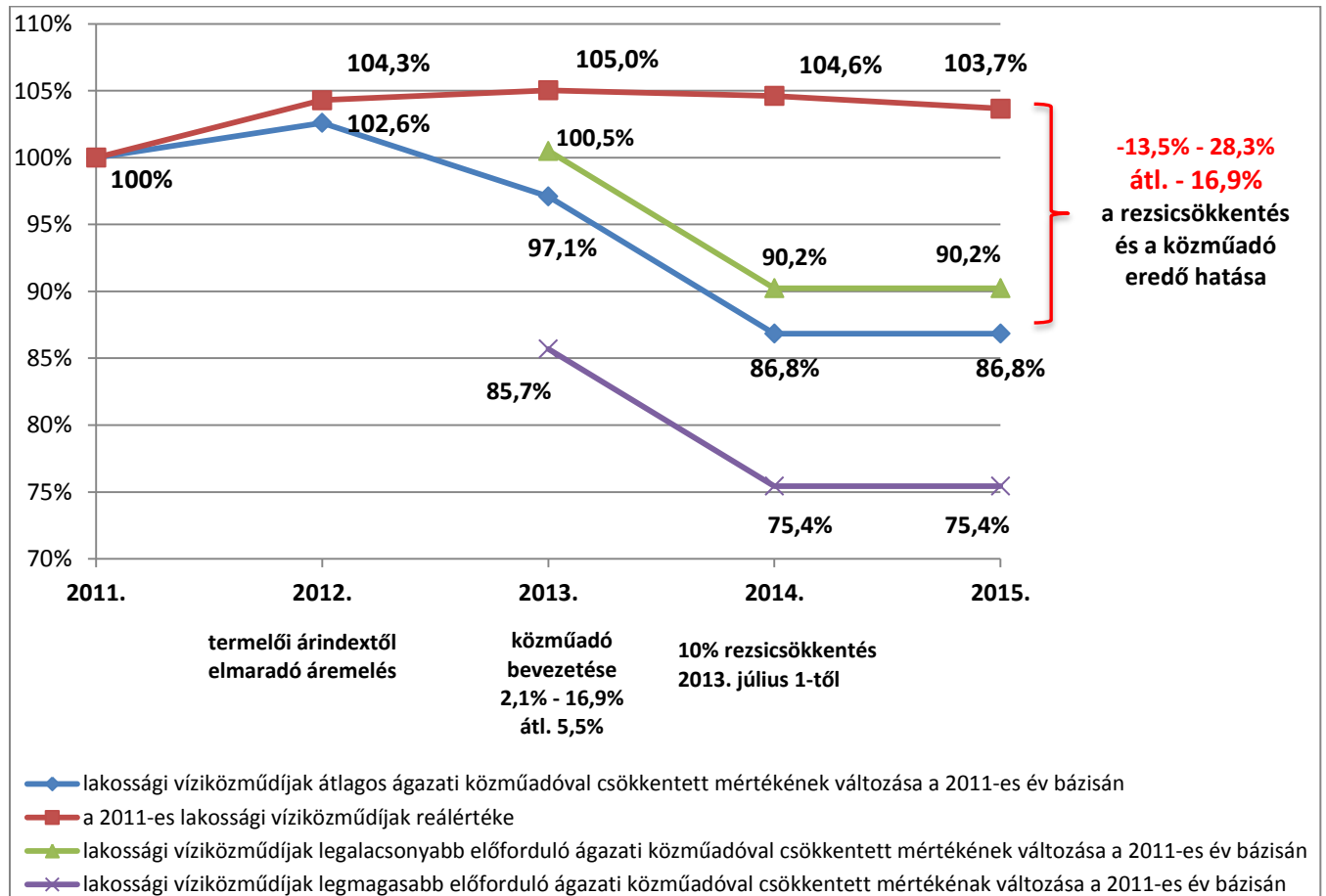
2012-től megkezdődött a lakossági terhek csökkentése a víziközmű-szektorban. A 2012-ben végrehajtott hatósági áremelés mértéke nem érte el a termelő infláció mértékét, majd **2013. július 1-jétől 10 százalékkal csökkent az ivóvízellátás és szennyvízelvezetés, tisztítás lakossági díja**. A rezsicsökkentés eredményeként jelentős mértékben visszaesett a víziközmű-szolgáltatók árbevétele, üzleti **eredményük a rezsicsökkentés mértékével közel arányosan romlott**.

2013. január 1-jétől bevezetésre került a közművezeték-adó. 2015-ben a víziközmű-szolgáltatók 14 Mrd Ft-ot fizettek a be központi költségvetésbe e jogcímen, ugyanakkor az adót nem építhették be az áraikba. Az adó ráadásul kétszeresen terheli a víziközmű-cégeket, hiszen az ivóvíz-, illetve a szennyvízvezetékek után külön-külön meg kell fizetni azt. **A rezsicsökkentés és a közműadó együttesen, reálértéken számítva 17 százalékkal rontotta a**

víziközmű-szektor eredményét a 2011-es szinthez képest a lakossági szolgáltatás esetében. (1. ábra).

Az árbevétel radikális csökkenése, valamint az adóteher növekedése következtében a szolgáltatók háromnegyede veszteségesé vált, számottevő nyereség pedig kizárólag a két fővárosi szolgáltatónál képződött. A kisebb településeket ellátó, kedvezőtlenebb természeti és társadalmi adottságokkal rendelkező vidéki víziközmű-cégek működése veszélybe került.

1. ÁBRA: A KÖZMŰVEZETÉK-ADÓ ÉS REZSICSÖKKENTÉS OKOZTA EREDMÉNYROMLÁS VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÓK ESETÉBEN

Forrás: Századvég-számítás

További problémát, illetve feszültséget jelent, hogy a tarifák nem nyújtanak fedezetet a víziközmű-infrastruktúra felújítására, pótlására, illetve fejlesztésére szolgáló Gördülési Fejlesztési Tervben meghatározott beruházások végreműködésmhajtására. Emellett az európai uniós támogatások felhasználásával megvalósított beruházások következtében **megnövekedett eszközérték utáni értékcsökkenés sem épülhetett be maradéktalanul az árba.** Amennyiben az uniós támogatással megvalósult beruházások költsége nem épül be az árakba, akkor a későbbi vizsgálatok során bizonytalannak ítélik a létrejött infrastruktúra fenntartásának finanszírozását, ami **uniós eljárásokat, akár pénzügyi szankciókat vonhat maga után.**

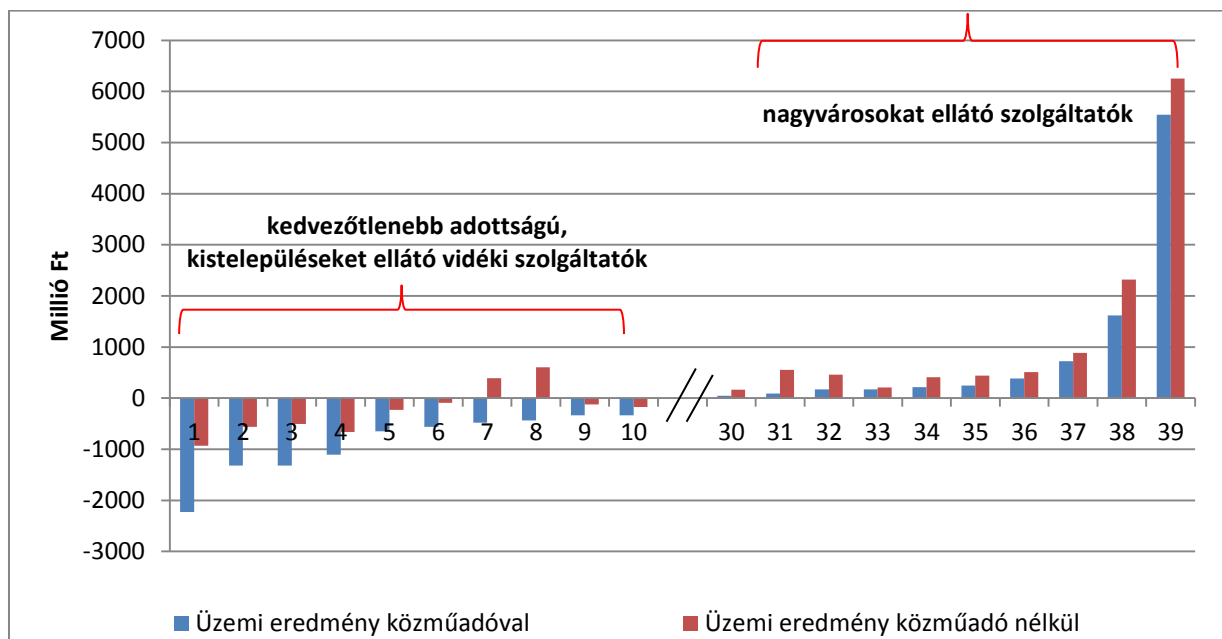
Részletesen megvizsgáltuk a **víziközmű-szektor működési feltételeinek, stabilitásának javítását**, az ágazati integráció folytatását, valamint **az infrastruktúra fenntartásához, pótlásához, fejlesztéséhez szükséges források biztosítását elősegítő intézkedéseket**.

Közművezeték-adó eltörlése a víziközmű-szektorban

Az ágazat legégetőbb problémáját, a működési feltételek nehézségeit a közművezeték-adó kivezetése azonnal képes csökkenteni, hiszen éves szinten 14 Mrd Ft-tal mérsékli a vállalatok kiadásait.

A közműadó aránytalanul nagyobb mértékben terheli meg azokat a víziközmű-szolgáltatókat, amelyek természeti és társadalmi adottságuknál fogva egységnyi vezetékhosszról kevesebb felhasználót szolgálnak ki, azaz a vidéki, kistelepüléseket ellátó víziközmű-szolgáltatókat. A közművezeték-adó megszüntetése révén csökkenne a szolgáltatók közötti, adottságokból adódó egyenlőtlenség (2. ábra).

2. ÁBRA: A VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÓK ÜZEMI EREDMÉNYE KÖZMŰADÓVAL, ILLETVE ANÉLKÜL

Forrás: MAVÍZ, Századvég-számítás

A közművezeték-adó kivezetésének további előnye, hogy elősegíti a víziközmű-ágazat integrációjának befejezését, hiszen éppen a legveszteségesebb szolgáltatók eredményét javítaná a legnagyobb mértékben, amelyek jelentős veszteségének átvétele a nagyobb vállalatok számára nem lenne elfogadható.

A közművezeték-adó megszüntetésének lakosságra, településekre, víziközmű-szolgáltatókra, illetve központi költségvetésre–államra gyakorolt hatását a 3. ábrán mutatjuk be.

3. ÁBRA: A KÖZMŰVEZETÉK-ADÓ MEGSZÜNTETÉSÉNEK HATÁSAI A VÍZIKÖZMŰ-SZEKTORBAN

Lakosság	<ul style="list-style-type: none"> +++ Biztosítja a rezsicsökkentés fenntarthatóságát +++ A felújítások révén javul a szolgáltatás színvonala
Települések	<ul style="list-style-type: none"> +++ 8-10 év alatt elérhető, hogy a rossz műszaki állapotú, elavult vezetékrendszereket felújítsák +++ Elegendő fedezetet teremt a Gördülő Fejlesztési Tervek végrehajtásához +++ A kötelező felújítások révén a települések tulajdonában álló infrastruktúra megőrzi az értékét
Víziközmű-szolgáltatók	<ul style="list-style-type: none"> ++ 28-ról 9-re csökkenhet a veszteséges szolgáltatók száma, javul a vállalatok likviditása +++ A közműadó csökkentése a legrosszabb adottságú, hosszú vezetékhálózatot működtető, vidéki szolgáltatók eredményét javítja a legnagyobb mértékben +++ Csökkenti a szolgáltatók közötti, eltérő természeti és társadalmi adottságokból eredő különbségeket +++ Elősegíti az ágazat integrációjának folytatását
Központi költségvetés - Állam	<ul style="list-style-type: none"> - Évi 14 Mrd Ft-tal csökkenti a költségvetés bevételeit ++ A közműadó eltörlését követően, amennyiben a megfelelő és részletes hatásvizsgálat azt alátámasztja, az ágazati érdekek maximális figyelembevételével lehetőség nyílik a veszteségpótló tulajdonosi hozzájárulás csökkentésére ++ Közelebb viszi a szektort az önfenntartáshoz

Forrás: Századvég-szerkesztés

Az ábrán a plusz (+), illetve mínusz (-) jelek száma azt tükrözi, hogy az intézkedés milyen mértékben járul hozzá az adott célkitűzéshez, közpolitikai prioritáshoz, illetve milyen mértékben hat ellene.

Kötelezettségszegési eljárás a közművezeték-adó miatt

Az Európai Bizottság 2015. február 26-án kötelezettségszegési eljárást indított Magyarországgal szemben. A bizottság egyik kifogása az volt, hogy hazánkban, az energiaszektorban a közművezeték-adó nem épül be az árakba. Az eljárás nem nevesíti a víziközműveket, amit azzal magyarázható, hogy az energetikai hálózatok üzemeltetésére, a rendszerhasználati díjak képzésére vonatkozóan létezik egységes uniós szabályozás, míg víziközmű-infrastruktúra esetében nem. Ugyanakkor a hatósági áras közműszolgáltatások – azaz az energetikai- és víziközmű-szolgáltatások – esetében a közműadó kezelése nem térhet el egymástól, a megkülönböztetésnek sem jogi, sem logikai, sem méltányossági alapja nincs, ebből következően a víziközmű ágazatban sem lehet diszkriminatív adóztatást folytatni.

A kötelezettségszegési eljárás alapján az EU szabályaival ellentétes helyzetet 2017. január 1-től fel kell oldani. Az ügy végső rendezésének kérdése még nyitott, **a közművezeték-adó végső rendezése ügyében kétféle kimenetel lehetséges:**

- Az első lehetőség az, hogy az eljárásban érintett energetikai ágazatokban megszűnik a közművezeték-adó. Amennyiben a közművezeték-adót eltörlik az energetikai szektorokban, akkor annak víziközmű-szektorban is meg kell szűnnie az ágazatok közötti diszkrimináció-mentesség biztosítása miatt.
- A második lehetőség az, ha a közművezeték-adót beépítik a földgáz és villamos energia végfogyasztói árába. Mivel a rezsicsökkentés vívmányai sem az energia-, se a víziközmű-ágazatban sem sérülhetnek, így abban az esetben, ha a közműadó beépül a végfogyasztói árakba, az ár más elemeit csökkenteni szükséges. A földgáz és a villamos energia esetében ez megoldható, a víziközmű-szektorban azonban nincsenek tartalékok, azaz a közműadó elismerése a költségek között, vagy az árak azonnali emelését, vagy az állami támogatásnak az adókkal megegyező mértékű növelését tenné szükségessé. Tekintettel arra, hogy egyik megoldás sem fogadható el társadalmi szempontból, így ebben az esetben kizárólag a víziközmű-ágazat közművezeték-adó alóli mentesítése az egyetlen lehetséges megoldás. Így a víziközmű-ágazat a távhőellátáshoz hasonló helyzetbe kerül: mindkét ágazatban a nemzeti tulajdonforma dominál (a földgáz és a villamosenergia-ellátással ellentétben), és egyik ágazat sem bírja el a közművezeték-adót.

Rövid- és középtávú javaslatok

1. **A víziközmű-szolgáltatók integrációja várhatóan 2017-ben befejeződik.** Ezt követően a gazdaságos üzemméretet elért vállalatok megerősítésére, **pénzügyi–műszaki–szervezeti konszolidációjára** (belső konszolidáció) van szükség. Ennek elsődleges feltétele a **közműadó víziközmű-szektorban történő megszüntetése.** A vonatkozó **jogszabálytervezetet az 1. melléklet tartalmazza.** A közműadó kivezetése javítja a vállalatok működési feltételeit, illetve forrást biztosít a további problémák felszámolásának megkezdéséhez.

Javaslat: A víziközmű-vállalatok működési feltételeinek, valamint a szolgáltatás stabilitásának javítása érdekében első intézkedésként javasoljuk a közművezeték-adót a víziközmű-szolgáltatások esetében 2016. július 1-jei hatállyal eltörölni.

Alternatív javaslat

Amennyiben a költségvetési hiány várható alakulása nem teszi lehetővé a közműadó kivezetését a víziközmű-szektorban, akkor a szükséges rekonstrukciók és hálózatfejlesztések fedezetének biztosítása érdekében javasoljuk a **beruházási közműadó-kedvezmény bevezetését.** Az adókedvezmény igénybevételét megfelelően lehatárolt célhoz javasoljuk kötni, azaz **olyan végrehajtott beruházások értéke legyen**

leírható a közműadóból, amelyeket tartalmaz a gördülő fejlesztési terv, de amelyekre az értékcsökkenés nem nyújt fedezetet.

2. A közműadó eltörlését követően **biztosítani kell a pótlóeszköz-beruházások végrehajtását, illetve biztosítani kell annak fedezetét.** Ehhez arra van szükség, hogy megállapításra kerüljön a víziközművek eszközállományának valódi értéke, valamint az ehhez kapcsolódó értékcsökkenés. Majd meg kell határozni, illetve **a tarifákon keresztül biztosítani kell a Gördülő Fejlesztési Tervek végrehajtásához szükséges pénzügyi eszközöket. A vizsgálatnak részét kell, hogy képezze a 2007–2013-as programozási időszakban uniós támogatással végrehajtott beruházások értékcsökkenésének árakban történő elismerése az infrastruktúra fenntartása érdekében.**
3. A víziközmű-szektor **rövid-, közép- és hosszú távú hatékony működése,** a Kvassay Jenő Tervben kitűzött célok végrehajtása **érdekében további intézkedések végrehajtása szükséges,** amelyeket prioritásuk szerint csoportosítva az 1. táblázatban összegeztünk.

1. táblázat: A rövid- és középtávon megvalósítani javasolt intézkedések prioritásuk szerint rendezve

	nagyon fontos	fontos
nagyon sürgős	A működőképesség megőrzése a közművezeték-adó eltörlésével	<ul style="list-style-type: none"> - Pályázati lehetőségek biztosítása mind a víziközmű, mind a működtető vagyon fejlesztésére - Vízmérők hitelesítési idejének meghosszabbítása
sürgős	<ul style="list-style-type: none"> - Áfa mérték csökkentése - Beruházási-pótlási fedezet biztosítása (díjban érvényesítése) - Díjszerkezet egységesítés - Nyilvántartási rendszerek egységesítése - Kintlévőségek állományának csökkentése 	<ul style="list-style-type: none"> - Okosmérés, távleolvasási projektek támogatása - Szakember utánpótlás, foglalkoztatási gondok, alacsony bérek rendezése

Forrás: Századvég-szerkesztés

2. Bevezető

2015-ben elkészült a Kvassay Jenő Terv Nemzeti Vízstratégia, illetve lezárult annak társadalmi vitája, a tervben leírtakat a Kormány még nem tárgyalta.

A Kvassay-terv a minőségi víziközmű-szolgáltatás megvalósítása érdekében 2020-ig elérendő, középtávú célként tűzte ki, hogy minden lakos számára biztosítva legyen a társadalmi igazságosság és teherviselési képesség szerinti egészséges ivóvízhez jutás. Folytatni kívánja a víziközmű-cégek sikeres integrációs folyamatát az egészséges szolgáltató-méret eléréséig. A terv közép- és hosszútávon a közműolló további zárását is zászlajára tűzte, amelynek részeként az egyedi, decentralizált szennyvízkezeléssel érintett településeken a szennyvizek megfelelő kezelésének fokozatos megvalósítását irányozza elő.

A települési vízgazdálkodás esetében kitűzött célok elérésének legfőbb előfeltételei, illetve eszközei a Kvassay-terv szerint a következők:

- Az ivóvízminőség-javító program lezárása, a derogációs feladatok befejezése;
- A 2000 lakos egyenértéknél nagyobb településeken, agglomerációkban a szennyvízkezelés megoldása a derogációs határidő figyelembe vételével;
- A 2000 lakos egyenértéknél alacsonyabb települések, illetve településcsoport szennyvízkezelésének kiépítése helyi, egyedi megoldásokkal;
- Nemzeti víziközmű-rekonstrukciós program és ehhez kapcsolódó finanszírozási stratégia kidolgozása;
- A díjpolitika és a díjstruktúra átalakítása;
- A Települési Szennyvízelvezetési és –tisztítási Megvalósítási Program ütemes megvalósításával javuljon az érintett víztestek állapota.

2.1. A víziközmű-ágazat egyedi sajátosságai

A termék

Az ivóvíz az élet nélkülözhetetlen szükséglete. Szolgáltatásával kapcsolatos szabályokat is – évszázadok óta – körültekintően változtatták, különös figyelemmel arra, hogy a víz, mint legfontosabb életelelemünk **minden időben rendelkezésre álljon, a megfelelő mennyiségben és minőségben**, lehetőség szerint a **legalacsonyabb, de a költségeket fedező áron**. E szempontokra figyelemmel

- a XX. század második felétől a minőségre vonatkozó jogi szabályozás alapvető élelmiszer és tisztálkodási (higiéniai) termékekre vonatkozó követelményeket támaszt és

- a termék csak monopolhelyzetben értékesíthető (egy településen csak egy rendszer kiépítése ésszerű) ezért az árszabályozás is jellemzően közösségi (korábban önkormányzati, most állami) hatáskör.

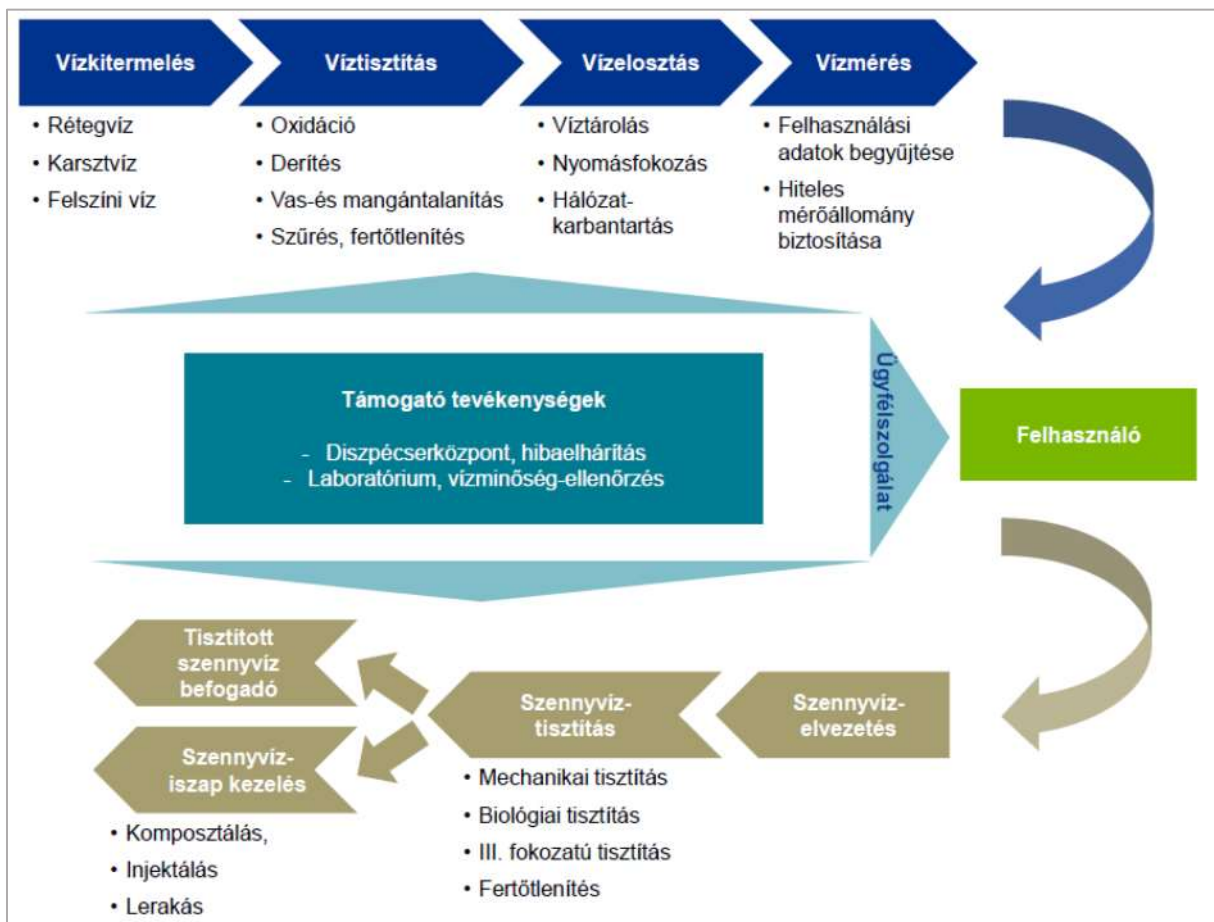
A szolgáltatók

Míg az energia ellátásban – a távfűtés kivételével – a piacgazdasági környezet és a szektor EU-szabályozása, valamint a liberalizáció eredményeként már régen szétvált a kitermelés, az elosztás, a rendszerirányítás- és szabályozás, valamint az értékesítés. Azaz az ellátási lánc gazdaságilag ésszerűen szétválasztható szervezeti egységekre, piaci szempontból vállalatként működő részekre bomlott. Ezek jellemzően önállóan, vagy vállalatcsoportba tömörült gazdálkodó egységek lettek, azok sajátos részletszabályaival és műszaki környezetével.

Ezzel szemben a víziközmű-ágazat vállalatai – a távfűtéshez hasonlóan - nem az ellátási lánc egyes szegmensei, hanem a földrajzi egységek, nagyvárosok, régiók szerinti szervezeti egységekbe szerveződtek. Ennek három fő okát lehet azonosítani:

- A víziközmű-szolgáltatás **sokrétű, komplex folyamat**. Az ágazati szolgáltatók integrált módon végzik a teljes ellátási lánc minden tevékenységét a kitermeléstől az értékesítésig.

4. ÁBRA: A VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÁS ELLÁTÁSI LÁNCA

Forrás: KPMG

- Az üzemeltetés és a szolgáltatás színvonalát alapvetően meghatározó **ésszerű közlekedési, logisztikai szempontokat kell figyelembe venni**;
- A közigazgatási, felügyeleti ellenőrző **hatóságok is földrajzi szervezetségűek**: települési szintű, járási szintű, megyei szintű, vagy maximum régiós szervezésű szervek kontrollja alatt működik az ágazat minden szolgáltatója.

A tulajdon és felelősség

A közművagyon mára teljesen közösségi (állami, önkormányzati) tulajdonba került, annak minden előnyével és felelősségével. A tulajdonosi és felelősségi viszonyok mai helyzete (2. táblázat):

2. táblázat: A tulajdonosi és felelősségi viszonyok mai helyzete a víziközmű-szektorban

Víziközmű eszközök tulajdonosa	- állam - települési önkormányzatok
Működtető eszközök tulajdonosa	- víziközmű szolgáltatók
Ellátási kötelezettség	- állam vagy települési önkormányzat
Üzemeltetés	- víziközmű szolgáltatók
Beruházások	- eszköztulajdonos és víziközmű szolgáltatók
Üzemeltetési szerződés típusok	- bérleti üzemeltetés - vagyonkezelési - koncessziós

Forrás: Századvég-szerkesztés

A fenti egyedi sajátosságokat minden beavatkozásnál fontos figyelembe venni

- hogy az integráció feleljen meg az ágazat műszaki és gazdasági adottságainak, és
- a jogszabályok módosítása során indokolt figyelembe venni a vezetékes energiahordozók szabályozása során kialakított előremutató gyakorlatokat, azonban az ágazati sajátosságokból adódó szükségszerű eltérések miatt ez nem lehet kontroll nélküli.

2.2. Általános helyzet (2010–2016)

Magyarországon a víziközmű-szolgáltatás (ivóvízellátás és szennyvízelvezetés és -tisztítás) állami vagy önkormányzati feladat. Az infrastruktúra, azaz a víziközmű-vagyon állami és önkormányzati tulajdonban van. Az üzemeltetést 41 víziközmű-társaság végzi, amelyből 36 teljes mértékben állami és önkormányzati tulajdonban van, 5 vállalat esetében rendelkeznek magántulajdonú cégek kisebbségi részesedéssel. A víziközmű-társaságok szakmai tevékenységét elsősorban a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal [MEKH]

felügyeli. A szolgáltatók hivatalos adatait az 2. sz. melléklet tartalmazza. Az ivóvíz szolgáltatók hazai térképét a 3., a szennyvizét pedig a 4. sz. melléklet mutatja be.

Nemzetközi összehasonlításban is magas színvonalú a víziközmű-ellátás: a lakosság közel 100%-a vezetékes ivóvízzel és 90%-a szennyvíz-elvezetéssel ellátott. A víz a legjobban ellenőrzött élelmiszer, jól behatárolt területek speciális problémáit (arzén, nitrát, ólomvezetékek) leszámítva mindenütt jó minőségű, iható. A 2010-15 között, elsősorban KEOP projektek keretében finanszírozott, főként szennyvíz-kapacitásukat bővítő (csatornahálózat és tisztítóművek) beruházások lezárultával, mára – a 2000 lakost meghaladó településeken – majdnem teljesen kiépült az ivóvíz és szennyvízelvezetés és -ártalmatlanítás infrastruktúrája. Jelentős új, kapacitásbővítő beruházások nem szükségesek, azonban a kiépült hálózat és létesítmények folyamatos pótlása, rekonstrukciója indokolt.

Az ágazat tevékenységét meghatározó természeti adottságok, társadalmi igények és a korábban kiépült infrastruktúra állapota az országban területenként rendkívül heterogén képet mutat, ami az üzemeltető cégek működésében, eredményességében is tükröződik: az ágazati átlag szerény nyereségessége mögött nagy szórással néhány nyereséges és a túlnyomó többség „nulla közeli pozitív” vagy veszteséges.

A törékeny ágazati pénzügyi stabilitásra is árnyékot vet, hogy az önkormányzati és állami tulajdonú hálózatokon is elmarad az öregedő, elavult hálózatok, valamint víztermelő és szennyvíztisztító létesítmények rekonstrukciója (kapacitás-bővítést nem tartalmazó felújítása). A vízdíjak korábban is csak részben nyújtottak fedezetet az infrastruktúra műszaki színvonalának megőrzését célzó folyamatosan szükséges rekonstrukciókra, de a 2010–2016 közötti időszakban az arány jelentősen romlott. Az elavuló hálózat, valamint víztermelő és szennyvíztisztító infrastruktúra exponenciálisan növekvő üzemeltetési költségeket és a szolgáltatási színvonal gyors romlását okozhatja, amely csak hosszú időn keresztül jelentős pótlólagos beruházással csökkenthető. Az utolsó „órában” vagyunk a kedvezőtlen folyamatok megállítására, de mindenképpen elkerülendő az ágazat ellátási színvonalának süllyedése, mert az, amint más infrastruktúra-igényes ágazatok - vasút, úthálózat, városi tömegközlekedés, stb. - példája bizonyítja, hosszabb távon jóval költségesebb.

3. Helyzetelemzés – a jelent befolyásoló legfontosabb folyamatok

3.1. Az ágazat integrációja

1993-ig 33 – jellemzően – megyei vállalat működött, amelyek a „tulajdon, s szabadság” reménye és égisze alatt 400 kisebb társaságra bomlottak. Néhány megyei vízmű, a fővárosi cégek viszont megmaradtak eredeti méretben.

Az új évezred első évtizedében bebizonyosodott, hogy a szétaprózódott víziközmű-hálózat működtetése nem hatékony, a felhasználóknak többletköltséget jelent, a működési zavarok jelentős részét az államnak kell megoldania. A probléma megoldására a második polgári kormány első évében kidolgozott víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (továbbiakban: Vksztv) célul tűzte ki az ágazat reintegrációját. Az integrációs folyamat eredményeként jelenleg 41 társaság működik az ágazatban, ez a szám szakértői előrejelzés alapján 2017-re kb. 35-re csökken, amely már biztosítja az optimális üzemméretet.

A hatékony üzemméret kialakításával a rendszerváltáskori szolgáltató szám (33) állt vissza újra Magyarországon. A hatékony üzemméret megteremtésével elérhető, hogy a különböző hálózathosszal, így lakosszámmal rendelkező kis településeket üzemeltető szolgáltatók, egy-egy nagyobb cégbe tömörülve szét tudják teríteni a víziközmű-szolgáltatásra jellemző költségstruktúra magas fix (80-85%) költségeket tartalmazó elemeit.

3. táblázat: A jelenleg részben külföldi/magántulajdonban lévő víziközmű-szolgáltatók

	CÉG NEVE	KÜLFÖLDI/MAGÁN TULAJDONOS NEVE	ÜZLETRÉSZ %-OS ARÁNY	ÜZLETRÉSZ VÁSÁRLÁS IDŐPONTJA
1.	Fővárosi Csatornázási Művek	Veolia Water Berlinwasser Holding AG	25 % + 1	1997
2.	Szegedi Vízmű Zrt.	Veolia Water	49 %	1994
3.	Érd és Térsége Regionális Víziközmű Kft.	Veolia Water	20,8 %	2006
4.	Érd és Térsége Csatorna-szolgáltató Kft.	Veolia Water	5,2 %	2012
5.	Dunaújvárosi Víz-Csatorna és Hőszolgáltató Kft.	ALFA-NOVA Kft. Energott Kft. Energo-Haus Turismus Gmbh	Összesen 49%	2012

Forrás: Századvég-gyűjtés

A Vksztv. alapvető célja volt, hogy a víziközmű-szolgáltatás mint alapvető ellátás, kizárólag hazai tulajdonú szolgáltató cégeken keresztül valósuljon meg. A tulajdonosi extraprofitot nélkülöző működési forma csak ezen keresztül tud a rezsicsökkentés hatékony partnere lenni. A törvény hatására mára hazánkban 5 cég kivételével kizárólag állami vagy önkormányzati, vagy e kettő közös tulajdonában álló cégek üzemeltetnek víziközmű-rendszereket.

A jogalkotó alapvető céljait – melyek: a nemzeti víziközmű-vagyon védelme, a víziközmű-szolgáltatási ágazatokban a fenntartható fejlődés kialakítása, az ivóvízkincs kíméletét szolgáló célkitűzések, a fogyasztóvédelem széles körű érvényesülése, a víziközmű-szolgáltatási feltételek biztosítása, valamint az átlátható és egyenlő bánásmód alapelve –, a szektor az elmúlt 4 évben teljesítette. A folyamat hosszú távú folytathatóságának feltétele olyan, a víziközmű-szolgáltatás speciális elemeit figyelembe vevő egységes közteherviselési rendszer kialakítása, mely a következő években, évtizedekben is hatékonyan segíti fenti törvényi célok hosszú távú fenntartását.

A Vksztv. 2011. évi meghozatala óta, az integráció első szakaszában, az elmúlt években lezajlott a közművagyon tulajdonjogainak rendezése, ennek keretében az állam és/vagy önkormányzatok mint ellátásért felelősök birtokolják a hazai víziközmű-vagyonelemeket. Megtörtént továbbá a víziközmű-szolgáltatók tevékenységeinek számviteli szétválasztása. Ez a következő időszakban beépülő elemekkel (egységes hazai víziközmű-kataszter) hatékonyan tudja szolgálni a hosszú távú fenntarthatóságot műszaki oldalról is.

3.2. Beruházások és fejlesztések

A hazai víziközmű-rendszerek műszaki állapotának javítása, az európai uniós támogatásból megújult és létrejött új víziközművek hosszú távú fenntarthatósága kizárólag előre tervezett, gazdasági és műszaki számításokkal igazolt, tervszerű rekonstrukciókkal és fejlesztési beruházásokkal valósítható meg.

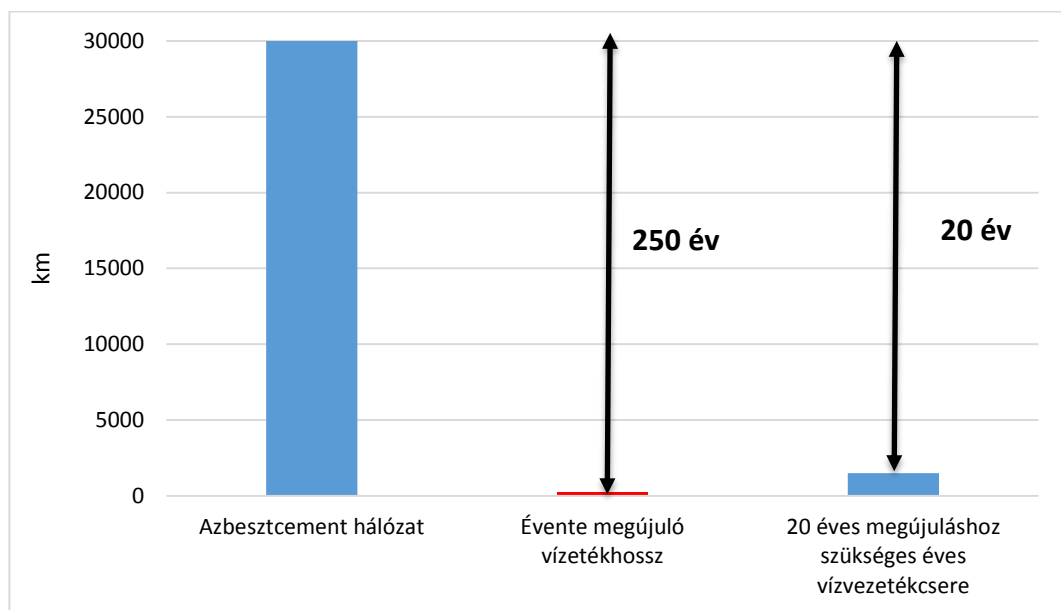
A rekonstrukciók terén, Magyarországon az alábbi problémák azonosíthatók:

- a) A vezetékrendszerek elavultsága: jelenleg nem áll rendelkezésre pontos és aktuális ágazati szintű információ a rekonstrukciós igény szintjéről, az eszközök hasznos élettartamáról, korfa szerinti megoszlásáról, megújulási üteméről és elhasználódottságáról. Ismereteink szerint a nagyvárosokban a hálózat hasznos időtartamát (50-100 év) a hálózatok jelentős része mára már elérte.
- b) Korszerűtlen, elavult a működtető vagyon, a víziközmű-műtárgyak és berendezések (víztornyok, medencék, kutak, szivattyú-telepek, irányítástechnikai rendszerek) egyaránt;

- c) Ólom- és azbesztcement vezetékek szennyeződéseket okozó problémái: Az Európai Unió Tanácsa az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről szóló, 98/83/EK irányelve alapján a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy meghozzanak minden megfelelő intézkedést az emberi fogyasztásra szánt víz ólomkoncentrációjának lehető legnagyobb mértékű csökkentésére.

Hazánkban jelenleg 65.576 km ivóvíz gerincvezetékét üzemeltetnek a víziközműszolgáltatók. Ennek a hálózatnak közel fele azbesztcement hálózat (kb. 30.000 km). E csőanyag az 1950. és 1980. közötti időszaknak volt a jellemző csőanyaga. A várható élettartamot 30-50 évben határozták meg. Megállapítható, hogy ezen csövek elvárható élettartama lejárt. A jelenlegi hazai csőhálózati rekonstrukciós arány: 0,3 – 0,4 százalék/év. A kedvezőbb számmal számolva is az adódik, hogy ma Magyarországon 250 évente újulnak meg a vízvezetékek. Ezt az értéket végképp nem viselik el az azbesztcement hálózatok. A következő 20 évben szükséges kicserélni a 30.000 km azbesztcement vezetékét, ez **évente 1.500 km-t** jelent, a jelenlegi kb. 250 km-rel szemben.

5. ÁBRA: AZBESZTCEMENT IVÓVÍZ-VEZETÉKEK JELENLEGI ÉS OPTIMÁLIS CSERÉLŐDÉSI ÜTEME

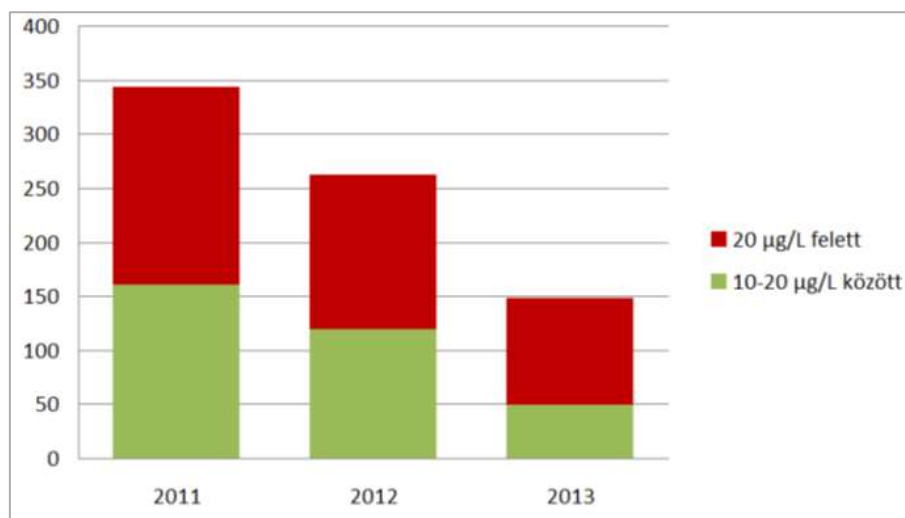
Forrás: MAVÍZ

Jelenleg nem ismert olyan pályázati forrás, mely lehetővé tenné, hogy azbesztcement hálózat rekonstrukciójára lehessen pénzügyi forrást találni. Emiatt is fontos, hogy az ágazatból irreálisan nagy adóterhek ne vigyék ki az amúgy is szűkös lehetséges fejlesztési forrásokat.

Az ólomból és azbesztcementből készült ivóvíz törzshálózati csőszakaszok, valamint ivóvíz bekötővezetékek cseréjével összefüggő feladatokat a Gördülő Fejlesztési Terv felújítási és pótlási tervében is rögzíteni kell.

- d) Arzénszennyezett ivóvízrendszerek problémáinak megoldása: Hazánkban a legjelentősebb problémát a geológiai eredetű arzén jelenti. Az érintett településeken már befejeződtek illetve folyamatban vannak olyan Európai Uniói forrásból finanszírozott technológiai fejlesztések, amelyek javítják az ivóvíz minőségét.

6. ÁBRA: ARZÉNES IVÓVÍZZEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSEK SZÁMA

Forrás: KPMG

A fejlesztéseknek köszönhetően az arzénszennyezéssel érintett települések száma 2011 és 2013 között kevesebb, mint felére csökkent, 2013 végén a több mint 3200 településből mintegy 150-et érintett, ezen települések száma folyamatosan csökken a projektek lezárultával.

A rekonstrukció, azaz a kapacitásnöveléssel nem járó felújítási és pótlási tevékenység, kiemelt jelentőségű, mivel az eszközállomány folyamatosan avul, amely az üzembiztonság romlását vonhatja maga után. Jelenleg nincs elég forrás rekonstrukcióra, hiszen korábban a díjak alacsonyabb szinten tartásának egyik eszköze volt, hogy egyáltalán nem, vagy alig volt felújítási-pótlási fedezet a tarifában.

A víziközmű-infrastruktúra állapotának megőrzése céljából a Vksztv. előírása alapján víziközmű-szolgáltatási ágazatonként 15 éves időtávra gördülő fejlesztési tervet kellett készíteni, amely felújítási és pótlási tervből (rekonstrukció), valamint beruházási tervből áll. A gördülő tervek pontos tartalmát a törvény végrehajtási rendelete szabályozza, jóváhagyásuk a MEKH hatásköre. A jelenlegi díjakban lévő fejlesztési források azonban nem, vagy csak

nagyon kevés esetben fedezik a fejlesztési szükségleteket. További probléma, hogy ahol esetleg lenne fejlesztési forrás, azt felemészítik a működtetés költségei (közművezeték adó, felügyeleti díj).

A működtető vagyon fejlesztésére rendelkezésre álló források jelentősen lecsökkentek. A vagyonelemek műszaki amortizációja felgyorsult. Jogszabályváltozások következtében a szolgáltatók az IT rendszereiket kénytelenek fejleszteni annak érdekében, hogy az elvárásoknak megfeleljenek. Az egyéb, tényleges üzemeltetést végző eszközpark fejlesztésére minimális a lehetőség. Ez is csak azoknál a társaságoknál létezik, ahol korábban a szolgáltatási díjak tartalmazhattak működtető vagyon értékcsökkentést.

A Víz Keretirányelv és az EU szennyvízelvezetésre, tisztításra és ivóvízminőségre vonatkozó elvárásait megvalósító projektekre jelentős vissza nem térítendő támogatási forrás állt és áll rendelkezésre, elsősorban a szennyvízelvezetés, tisztítás terén. Az ivóvíz-minőség javítására, valamint a szennyvízelvezetés, tisztítás fejlesztésére szolgáló beruházásokhoz a 2007–2013-as uniós programozási időszakban a Környezet és Energia Operatív Program (KEOP) keretében lehetett támogatáshoz jutni. A programozási időszak alatt uniós források felhasználásával szennyvízelvezetési, tisztítási projektek (KEOP 1.2.) összesen 523 Mrd Ft, ivóvízminőség-javítását szolgáló projektek (KEOP 1.3.) összesen 167,3 Mrd Ft értékben valósultak meg (4. és 5. táblázat), azaz a víziközmű-szektorban megvalósult fejlesztések összköltsége elérte a 690 Mrd Ft-ot.

E beruházások végrehajtása környezet-egészségügyi szempontból elengedhetetlen volt. A korábban leírtaknak megfelelően kevesebb, mint a felére csökkent az arzénos ivóvízzel rendelkező települések száma, illetve 2014-re 77 százalékra emelkedett a közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekötött lakások száma, azaz jelentős mértékben zárult a közműólló.

4. táblázat: A szennyvízelvezetés, tisztítás fejlesztése érdekében végrehajtott beruházások költsége, illetve az uniós támogatás értéke

Szerződés éve	Támogatás (Ft)	Projekt-összköltség (Ft)
2008	23 235 003 626	27 834 635 228
2009	45 325 090 156	57 658 618 587
2010	77 749 041 400	87 227 726 949
2011	158 596 952 523	168 968 616 990
2012	99 387 297 411	105 724 363 799
2013	63 343 105 208	70 735 529 727
2014	4 581 508 784	4 844 352 058
Összesen	472 217 999 108	522 993 843 338

Forrás: EMIR

5. táblázat: Az ivóvízminőség javítására szolgáló beruházások költsége, illetve az uniós támogatás értéke

Szerződés éve	Támogatás (Ft)	Projekt-összköltség (Ft)
2009	361 983 262	418 887 009
2010	1 448 176 611	1 667 316 957
2011	15 134 311 413	17 867 973 690
2012	59 971 962 135	72 452 494 768
2013	61 049 866 908	69 263 257 886
2014	4 764 045 749	5 440 984 548
2015	172 800 000	192 000 000
Összesen	142 903 146 078	167 302 914 858

Forrás: EMIR

Az uniós pályázatok kezelését az Európai Unió társfinanszírozásával megvalósuló beruházásokat koordináló és ellenőrző közreműködő szervezetek, a támogatási döntések meghozatalát az irányító hatóságok végzik. Az irányító hatóságok emellett közreműködnek a hatáskörükbe tartozó Operatív Program (OP) véglegesítésében és a költségvetési tervezésben, valamint a közreműködő szervezetek bevonásával irányítják a meghirdetett pályázatok és központi programok végrehajtását.

A támogatásból megvalósult beruházások megtérüléséhez két feltétel teljesülése szükséges: egyrészt a beruházás legyen műszakilag megfelelő, azaz optimális méretű és technológiájú; másrészt az értékcsökkenési leírás és a működtetési költségek is legyenek beépítve a tarifába, vagyis a rekonstrukció finanszírozására vissza nem térítendő támogatás hiányában is legyen fedezet.

Problémák a költségek tarifa általi fedezetével kapcsolatban:

- Az EU-támogatás célja, hogy a támogatott tőkerész megtérülését (profitelem) ne kelljen a lakossággal megfinanszíroztatni, azaz a tőkemegtérülési követelményt ne építsék be a lakossági díjba. Az EU által nem támogatott beruházási elemek költségét azonban a kedvezményezett saját forrásból fedezi. E tőkebefektetés megtérülése az adott felhasználói csoporttól beszedett díjjal biztosítandó.
- A tulajdonos önkormányzatok és az állam alapvető érdeke, hogy a víziközmű-szolgáltatás önfinanszírozó legyen, a szolgáltató saját bevételeiből, működési támogatás nélkül legyen képes ellátni feladatát. A kialakított díjrendszernek tehát olyannak kell lennie, amely a fentiekben leírtaknak megfelelően biztosítja a hatékonyan működő vállalkozó működési költségeire és nem támogatásból megvalósított beruházások megtérüléséhez szükséges fedezetet.
- A víziközmű-szolgáltatók tapasztalatai alapján az eddig nem nyújtott szolgáltatásoknál (pl. új szennyvízelvezetési, tisztítási rendszer) a modern technológiák miatti magas

fajlagos önköltség, valamint a beruházási értékhez tartozó jelentős, addicionális amortizációs érték a tarifákban csak részben jelenik meg.

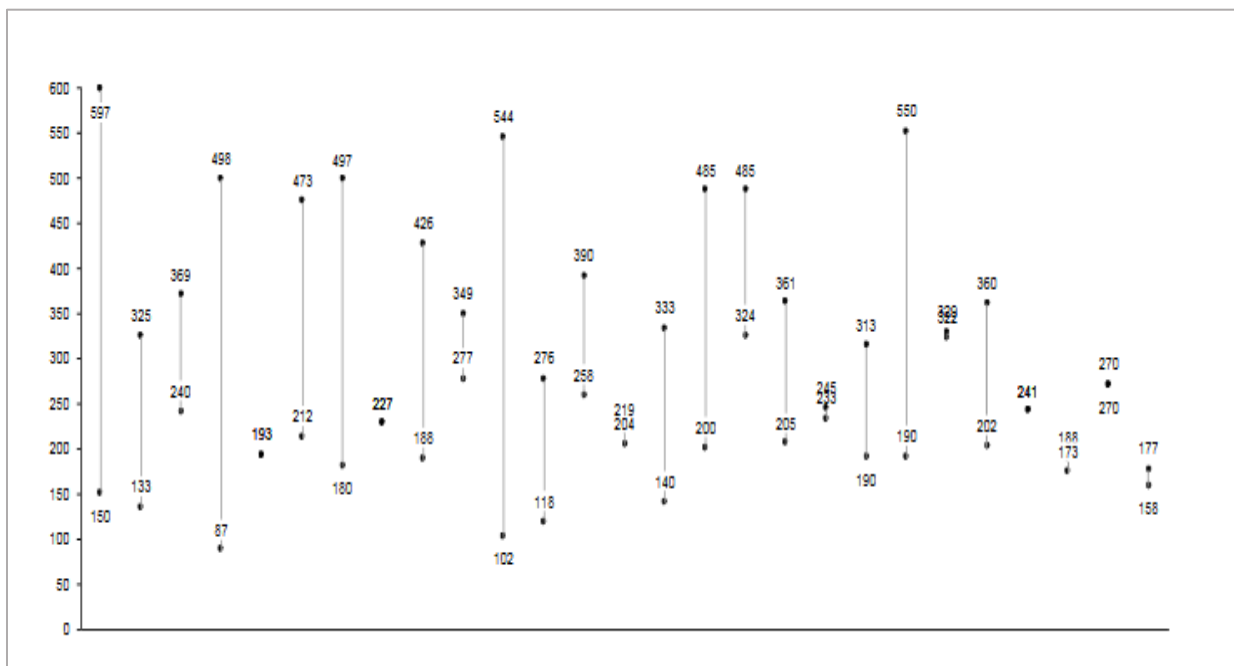
A fejlesztések eredményeként létrejött infrastruktúra fenntartását és minőségének megőrzését, pótlását biztosítani kell, amelynek fedezetét az elszámolható értékcsökkenés képezi. Feltételezve, hogy az évente elszámolható értékcsökkenés a beruházások összköltségének 4 százaléka, a felhasználói tarifáknak évi 28 Mrd Ft értékcsökkenésre kellene fedezetet biztosítaniuk. Az értékcsökkenés ugyanakkor nem épült be maradéktalanul a tarifákba, azaz a felhasználói árak nem nyújtanak megfelelő fedezetet az infrastruktúra fenntartására.

3.3. A lakossági terhek csökkentése a rezsicsökkentésen keresztül

Az alaptevékenységek szolgáltatása hatóságilag szabályozott díjakon történik. A 2011-es víziközmű-törvény hatályba lépése előtt decentralizált hatósági árrendszer működött, a tarifa-meghatározás joga az önkormányzatoknál, az állami tulajdonú közművek esetén pedig az államnál volt. Utóbbi esetében az árhatósági jogkörben a vidékfejlesztésért felelős miniszter járt el, a díjmeghatározás rendeletalkotás útján valósult meg. A jelenleg hatályos díjak is ebben a szabályozási környezetben alakultak ki.

A decentralizált díjmeghatározás következtében tízezres nagyságrendű a hazai díjak száma, annak ellenére is, hogy bizonyos működési területeken, illetve víziközmű-rendszereken egységesek a díjak.

7. ÁBRA: PLUSZ/MÍNUSZ 400 MILLIÓ FT ÜZEMI EREDMÉNYT ELÉRT SZOLGÁLTATÓK LEGKISEBB ÉS LEGNAGYOBB FOGYASZTÁSFÜGGŐ LAKOSSÁGI DÍJA (FT/M³)

Forrás: KPMG

Korábban ugyanis mind a 3200 önkormányzat állapított meg tarifát, csatornakiépítettség esetében két különböző díjjal, szolgáltatásonként legalább kettő (lakossági és nem lakossági), de esetenként három vagy négy tarifával (külön díj ideiglenes felhasználók számára, önkormányzati intézmények számára, ipari fogyasztók számára stb.), továbbá általában kategóriánként alap- illetve fogyasztással arányos díjjal.

Az üzemeltetési költségek mellett jelentősen befolyásolták a díjak mértékét és arányait az önkormányzati árpolitikák is, így az ármegállapításnál a költségek fedezete mellett egyéb szempontok (politikai, tulajdonosi, szociális stb.) is érvényesülhettek.

A Vksztv. hatályba lépésével az önkormányzatok elvesztették árhatósági jogkörüket. Az új tarifa-megállapítási rendszer központosított, a hatósági díjakra – minden év október 15-ig – a MEKH tesz javaslatot a szektor felügyeletéért felelős miniszternek. A miniszter – a javaslat figyelembe vételével – rendeletben állapítja meg a tarifákat víziközmű-szolgáltatónként vagy víziközmű-rendszereként, és víziközmű-szolgáltatási ágazatonként. A tarifák miniszter általi megállapítása a Vksztv. megjelenése óta még nem történt. Ideiglenes díjakat a MEKH saját hatáskörben is megállapíthat, ahhoz nem szükséges miniszteri jóváhagyás.

Az egységes tarifa-meghatározási mechanizmus bevezetéséig tartó átmeneti időszak két fázisra bontható. Az első fázisban, 2012-től, a víziközmű-törvény rendelkezése értelmében a 2011. december 31-én alkalmazott bruttó díjakhoz képest legfeljebb bruttó 4,2%-kal (nettó 2,6 százalékkal) megemelt mértékű tarifákat alkalmazhattak a szolgáltatók. A második fázist a rezsicsökkentés víziközmű-szektorra történt kiterjesztése jelentette. A rezsicsökkentés végrehajtásáról szóló törvény a lakossági felhasználók számára 2013. július 1-jétől a 2013. január 31-i bruttó díjterheléshez képest 10%-os csökkentést írt elő, a nem lakossági felhasználók számára pedig a 2013. január 31-én alkalmazott díjak befagyasztását rendelte el.

3.4. A fogyasztóvédelmi intézkedések bevezetése

A Vksztv. szerint a víziközmű üzemeltetése többek között magában foglalja az ügyfélszolgálat működtetést és számlázást. Az ügyfélszolgálatokra vonatkozó részletes előírások a Vksztv. végrehajtási rendeletében találhatóak. A közszolgáltató vállalatoknak a fogyasztóvédelmi törvény változásaiból adódóan az elmúlt években egyre szigorúbb előírásoknak kellett megfelelniük, melyet csökkenő bevételeik mellett kell finanszírozni. A víziközmű-szolgáltatókra többletterhet ró az előírt készpénzes fizetési lehetőség biztosítása, mivel pénztárat kell üzemeltetniük, és ennek pótlólagos költségeit viselniük kell. A 2011. december 31-i előírásokhoz képest szigorúbb pl. a panaszjegyzőkönyvek tartalmára és megőrzési idejére vonatkozó szabályozás, szabályozott lett az ügyintézési időpont-biztosítás határideje, kiszélesítették a telefonos ügyintézés hangfelvételeinek kezelésére vonatkozó szabályokat és kötelezővé tették a közszolgáltatói honlapok üzemeltetését. A közműszolgáltatók számlakibocsátását az egységes közszolgáltatói számlaképről szóló törvény szabályozza, ezen

a téren a cégeknek hasonló kötelezettségeknek kell megfelelniük. Az új előírások pontosan definiálják a számlák formai és tartalmi elemeit. Kiemelendő, hogy új elemként meg kell jeleníteni a felhasználóknak a rezsicsökkentésből származó megtakarítását.

Az egységes, kibővített számlaképre történő átállás pótlólagos IT fejlesztési és levélpapír költséget jelent a cégek számára: egy oldal számlabővítés például havonta kb. 10 millió oldallal több lakossági számla-nyomtatást jelent. A vízmérő hitelesítéssel kapcsolatban a többször is kiküldendő tértivevényes értesítések jelentenek jelentős költséget. Hazai ágazati jellemző a sárga csekkes fizetés népszerűsége és az ezzel kapcsolatos beszédési költség (csekkenként kb. 190 Ft), amely – mivel az elemzések alapján a felhasználók több mint háromnegyede a csekkes fizetést választja – komoly terhet ró a szolgáltatókra. A védendő felhasználók köre széles, és többféle, jogszabályban meghatározott kedvezményekre jogosultak. Például számukra kamatmentes részletfizetési lehetőséget kell biztosítani, amelynek költsége a szolgáltatót terheli. A szociálisan rászorulóknak számára kamatmentes részletfizetés és fizetési haladék érhető el; a fogyatékkal élő felhasználók számára pedig biztosított a havi (időközi) mérőleolvasás a felhasználási helyen, a készpénzben történő számlakiegyenlítés a felhasználási helyen és a számla értelmezéséhez nyújtott egyedi segítség.

A számlázási rendszer auditálása a szolgáltatók számára az egyszeri 12-15 millió Ft mellett évente legalább 2 millió Ft költséget jelent.

3.5. A víziközmű-szektor korábbinál erősebb közteherviselése – a közműadó bevezetése

A közművezeték-adót a 2012. évi CLXVIII. törvény hívta életre, melynek értelmében főszabály szerint a közművezeték tulajdonosa az általa tulajdonolt közművezeték után 125 Ft/m adót köteles fizetni. Az adó alól mentességet élveznek azonban az állami és önkormányzati szervek. A jogszabály értelmében azonban **a víziközmű-szolgáltatók a közművezeték-adó hatálya alá tartoznak annak ellenére, hogy nem tulajdonosai, hanem csak üzemeltetői a vezetékhálózatnak.** A víziközművek eszközeinek tulajdonosa kizárólag a Magyar Állam vagy az önkormányzatok lehetnek.

A 2014-es évben összesen 55 milliárd forint bevétel származott a közműadóból, amihez a villamos energia elosztók közel 18,5 milliárd forinttal járultak hozzá, míg a földgázelosztók adóterhe a nyilvánosan elérhető vezeték hossz alapján 8 milliárd Ft. **A víziközmű-szolgáltatók 2014-ben 13, 2014-ben pedig 14 Mrd Ft közművezeték-adót fizettek be a központi költségvetésbe, azaz több mint másfélszer annyit, mint a földgázhálózati társaságok.**

2015. március 26-án az Európai Bizottság kötelezettségzegési-eljárást indított Magyarország ellen. A Bizottság a döntését azzal indokolja, hogy bizonyos energiapiaci szabályozások nincsenek összhangban a 2009-ben elfogadott Harmadik Energia Csomaggal. Ezek közé a

szabályozások közé sorolandó a közműadónak a felhasználókra való át nem háríthatósága. Jelen pillanatban az érintett felek hivatalos egyeztetése folyik nem nyilvános csatornákon keresztül, és az Európai Bíróság hivatalosan még nem vizsgálódik az ügyben, az előzetes információk szerint a Bizottsággal kompromisszumos megegyezés várható, amelynek feltétele lehet iparági költség-felülvizsgálat lefolytatása a villamosenergia- és földgázszektorban egyaránt.

Bár az Európai Bizottság kötelezettség-szegési eljárása a víziközművekre nem vonatkozik, hiszen a vizsgálat a Harmadik Energiacsomaggal összefüggésben zajlik, de a hatósági vezetékes közműszolgáltatások árszabályozásának logikája alapján azonos elbírálás alá esnek az energetikai, illetve a víziközművek.

2015 tavaszán a közműadót kisebbfajta változás érintette, ugyanis a távközlési vállalatok 2016-tól kedvezményeket kaphatnak, illetve adómentességet élvezhetnek, amennyiben hálózatfejlesztést hajtanak végre. Ha a meglévő hírközlési vezetékhálózaton olyan hálózatfejlesztést hajtanak végre, amely a hálózat előfizetői szakaszán lehetővé teszi a legalább 100 Mbps sebességű adatkapcsolati hozzáférést, akkor a vezetékhálózat hálózatfejlesztéssel érintett szakaszának használatbavételét követő öt évben az adó alapja a hálózatfejlesztéssel érintett szakasz méterben kifejezett hosszával csökkenthető. Az adókedvezmény elősegítheti a telekommunikációs vállalatok hálózatfejlesztési stratégiájának a megvalósulását, fejlesztheti a magyarországi infokommunikációs infrastruktúrát, ezáltal hozzájárulva a gazdaság élénkítéséhez.

A víziközmű-ágazat szempontjából több lényegi ponton problémás a közműadó hatályos szabályozása, illetve hatása ellentétes a kormányzat közpolitikai célkitűzéseivel:

1) A víziközmű-szolgáltatóknak sem bevételi, sem költség oldalon nincs lehetőségük kezelni a rájuk háruló adóterhet

Mivel a víziközmű-szolgáltatás nem szabadár – szemben a szintén közműadó fizetésére kötelezett hírközléssel –, így a szolgáltatók saját döntésük alapján nem tudják továbbhárítani az őket terhelő új adót. Hatósági árszabályozás esetén a megoldást a tarifában árképző elemként történő elismertethetőség biztosítaná, a hatályos szabályozás alapján azonban a közműadó nem számít indokolt költségnek. A víziközmű-törvény értelmében ugyanis a víziközmű-szolgáltatók a különadó terhét önállóan viselik, azt az általuk nyújtott szolgáltatás árában közvetlenül vagy közvetve nem érvényesíthetik.

2) A víziközmű-szektor a többi ágazathoz képest magasabb közműadó-terhet visel

A víziközmű-szolgáltatók az ivóvíz-, illetve a szennyvízvezetékek után is kötelesek közműadót fizetni, holott a két szolgáltatást az esetek döntő többségében ugyanaz a szolgáltató végzi, az ivóvíz-ellátás megléte pedig a közműolló záródásával, feltételezi a szennyvízelvezető-vezeték

meglétét. Ezzel szemben a felhasználókhöz szintén két vezetékkel kapcsolódó távhőszektor vállalatai számára a működéshez nyújtott állami támogatás fedezi a közműadó költségét.

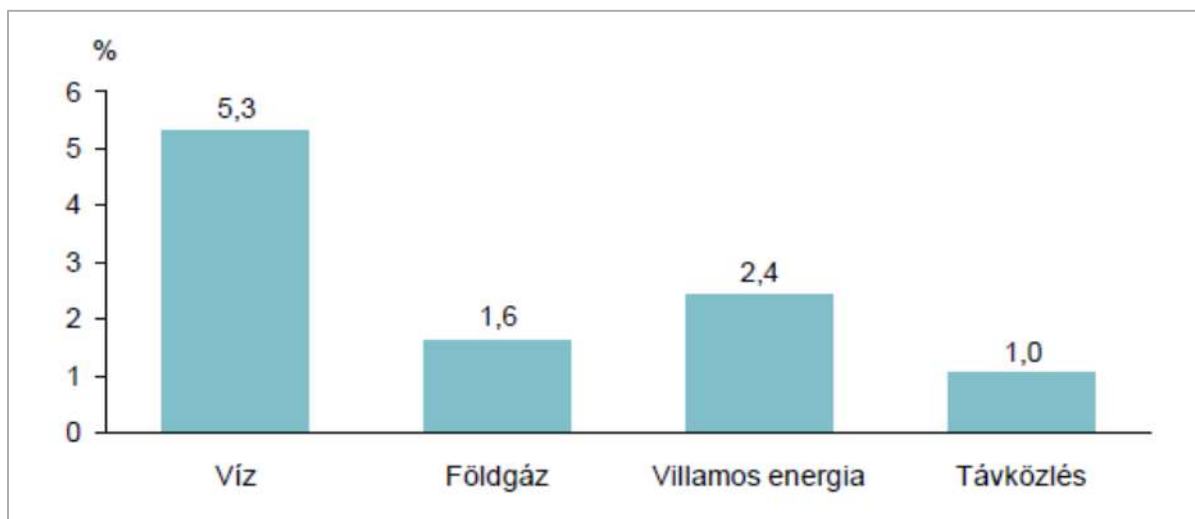
6. táblázat: A közműadó hatálya alá tartozó lakossági értékesítés esetében hatósági árszabályozás alá eső közműszolgáltatások infrastrukturális adottsága (vezetékek száma), valamint közműadó-fizetési kötelezettségének vizsgálata

Ágazat	Felhasználókat ellátó vezeték száma	Hányszorosan fizet közműadót az ágazat
Villamosenergia-szektor	1	Egyszeresen
Földgázszektor	1	Egyszeresen
Víziközmű-szektor	2 (ivóvíz, szennyvíz)	Kétszeresen
Távhőszektor	2 (előremenő ág, visszatérő ág)	A támogatás fedezi a közműadó költségét

Forrás: Századvég-szerkesztés

Az adó alapja a közművezeték hossza, az adó fedezetét biztosító árbevétel azonban nem a vezetékhosszal, hanem az értékesített termék (pl. ivóvíz, földgáz, villamos energia) árával és mennyiségével arányos. Ebből adódóan a nagyságrendileg azonos hosszúságú vezetékhalózaton relatíve olcsóbb termékeket értékesítő víziközmű-ágazat fajlagosan jelentősen magasabb közműadó-terheléssel szembesül, mint a többi vezetékes iparág. Az árbevétel-arányos közműadó mértéke között többszörös a különbség.

8. ÁBRA: ÁRBEVÉTEL-ARÁNYOS KÖZMŰADÓ ÁGAZATONKÉNT (2014)

Forrás: KPMG

3) A közműadó mára az ágazati integráció hátráltatója lett

A 2013. július 1-jén bevezetett közműadó évi 14 Mrd Ft terhet jelent a víziközmű-vállalatoknak. A közműadó a bevezetésének időszakában elősegítette a kormányzat számára prioritást jelentő ágazati integrációt, hiszen a kistelepüléseket ellátó, ebből eredően hosszabb hálózatot üzemeltető vállalatokat ösztönözte a nagyobb, tőkeerősebb vállalatokba történő beolvadásra. Ugyanakkor a közműadó, illetve a lakossági rezsicsökkentés következtében mára a kistelepüléseket ellátó vállalatok veszteségessé váltak, aminek következtében a nagyobb árbevételű, nagyvárosokat ellátó víziközmű-cégek ellenérdekeltté váltak az integráció folytatásában.

4) A víziközmű-szektoron belül az eltérő működési adottságok jelentős eltérést okoznak a fajlagos közműadó-terhelésben

A fajlagos adóterhelés tekintetében nemcsak iparágak között tapasztalhatóak jelentős különbségek, hanem a víziközmű-szektoron belül is. Az eltérő földrajzi-társadalmi-gazdasági adottságok miatt az értékesített mennyiségre, illetve árbevételre vetített közműadó mértéke szektoron belül is nagy különbségeket mutat.

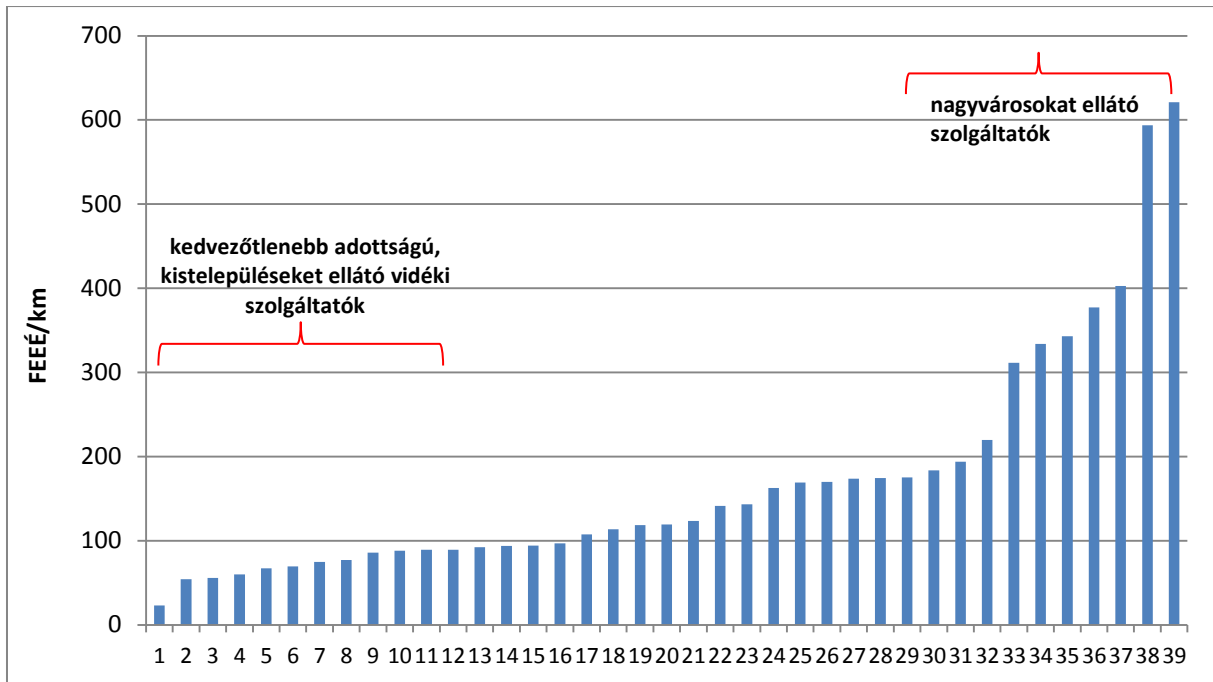
Az adottságokban mutatkozó különbséget jól szemlélteti a 9. ábra, amely a felhasználói egyenérték és az üzemeltetett vezeték hossz alapján rangsorolja a víziközmű-szolgáltatókat¹. A hányados mértéke azt mutatja meg, hogy a vállalat által üzemeltetett vezeték-hálózat egységnyi hosszára mennyi felhasználói egyenérték jut.

Az ábra tanúsága szerint az egységnyi vezeték hosszra jutó felhasználói egyenérték hányadosa tekintetében a hazai víziközmű-szolgáltatók esetében akár 20–25-szörös különbség is adódik. A hányados értéke a vidéki, ritkábban lakott területeket, kistelepüléseket ellátó vállalatok esetében rendszerint alacsonyabb, míg a sűrűn lakott, magas felhasználószámmal bíró, nagyvárosokat ellátó vállalatok esetében magasabb.

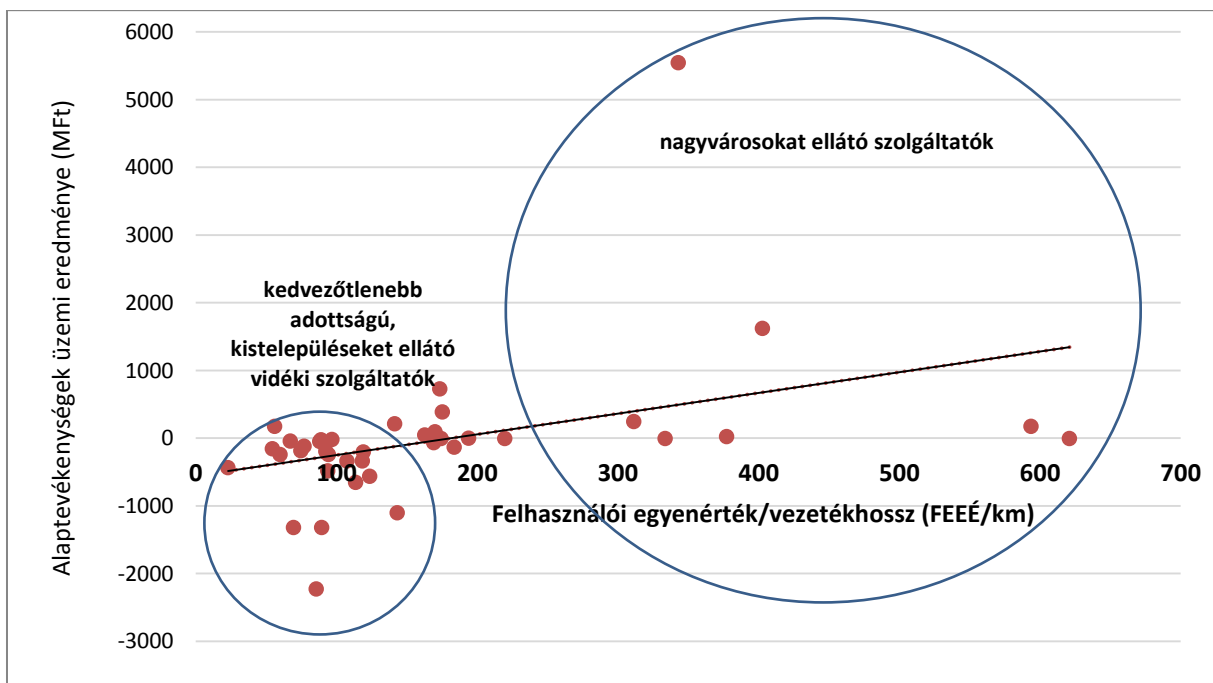
¹ A 41 működési engedéllyel rendelkező víziközmű-szolgáltatóból 39 szolgáltatott adatot.

9. ÁBRA: A FELHASZNÁLÓI EGYENÉRTÉK ÉS AZ ÜZEMELTETETT VEZETÉKHÁLÓZAT HOSSZÁNAK HÁNYADOSA A HAZAI VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÓK ESETÉBEN

Forrás: MAVÍZ, Századvég-számítás

10. ÁBRA: A HAZAI VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÓK ÜZEMI EREDMÉNYE, ILLETVE EGYSÉGNYI ÜZEMELTETETT VEZETÉKHOSSZRA JUTÓ FELHASZNÁLÓI EGYENÉRTÉKE KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉS VIZSGÁLATA

Forrás: MAVÍZ, Századvég-számítás

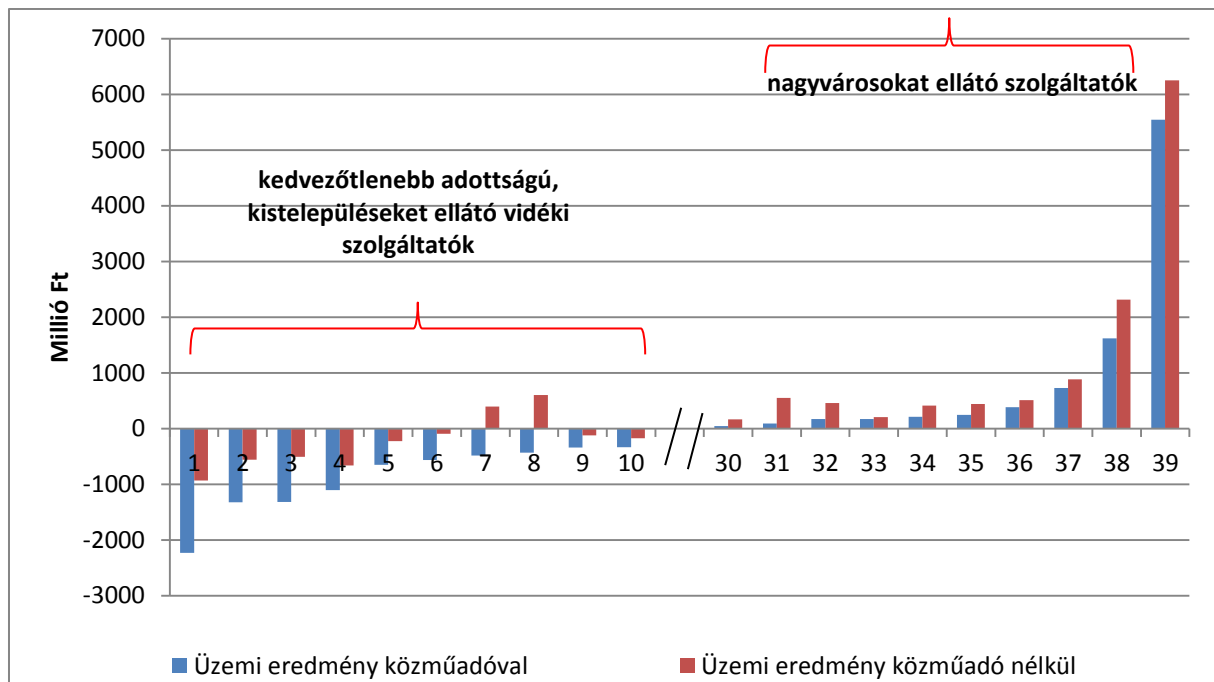
A természeti, illetve felhasználói adottságok jelentős hatással bírnak a vállalatok jövedelmezőségére. A sűrűbben lakott területeket, nagyvárosokat ellátó víziközmű-

szolgáltatók üzemi eredménye trendszerűen jobb, mint a vidéki, ritkábban lakott területeket ellátó, hosszabb hálózatot működtető szolgáltatóké. E determinisztikus hatást szemlélteti a 10. ábra, amely szerint a hazai víziközmű-szolgáltatók körében az egységnyi vezetékosszra jutó felhasználói egyenérték emelkedésével együtt növekszik az üzemi eredmény.

A szolgáltatók jövedelmezőségének természeti és társadalmi adottságoktól való függését jól mutatja, hogy azon szolgáltatók közül, amelyek esetében az egy km vezetékre jutó felhasználói egyenérték 140 alatt marad, mindössze egyetlen egy üzemi eredménye volt pozitív 2014-ben.

A közműadó általános jellegű adó, amely az üzemeltetett vezetékálózat hosszával arányos mértékű, nem veszi figyelembe az eltérő természeti, felhasználói adottságokból fakadó különbségeket, sem az adottságok vállalati jövedelmezőségre gyakorolt hatását. A közműadó ebből kifolyólag a nemzeti (állami vagy önkormányzati) tulajdonban lévő szolgáltatókat terheli nagyobb mértékben, míg a nagyvárosokban működő, több esetben részben külföldi multinacionális vállalatok tulajdonában lévő szolgáltatókat sokkal kisebb mértékben. A 11. ábra alapján megállapítható, hogy a közműadó a kisebb településeket ellátó, vidéki vállalatokra aránytalanul nagyobb terhet ró, veszteségüket megtöbbszörözi, vagy éppen az adó eredményeként fordul a vállalati eredmény pozitívból negatívba. Az összességében nagy értékű közműadót a kis eredményt elérő társaságok nem tudják kigazdálkodni. Ezzel szemben a nagyobb városokat ellátó szolgáltatók üzemi eredményét lényegesen kisebb mértékben csökkenti a közműadó.

11. ÁBRA: A VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÓK ÜZEMI EREDMÉNYE KÖZMŰADÓVAL, ILLETVE ANÉLKŰL

Forrás: MAVÍZ, Századvég-számítás

4. A jelenlegi legfontosabb kihívások

A víziközmű-ágazat átalakult 2010-2016-ban, a korábbi kormányzati stratégiai célok nagyrészt megvalósultak, de az átalakulás folyamatában egy sor kérdésben „finomhangolás”-ra, pontosításra van szükség. Talán a legfontosabb feladatnak az látszik, hogy az elmúlt években létrejött integrációk gazdasági szervezeti és műszaki konszolidációja lezáruljon, ami a hosszú távú fenntartható ellátás garanciáját jelentheti. A szabályozó állam ezt a megfelelő források megteremtésével segítheti elő.

4.1. A víziközmű-ágazat árbevételének csökkenése és adóterhelésének növekedése

A Vksztv.-ben tükröződő kormányzati szándék a víziközmű-törvény díjszabályozásra vonatkozó intézkedéseivel az volt 2011-ben, hogy a szektorban alkalmazott díjak áttekinthetők, az eltérő természeti, műszaki, stb. adottságokat is figyelembe vevő indokolt költségeken nyugvók, a szolgáltatási infrastruktúra pótlási költségeit is tartalmazók, összességében a szolgáltatási színvonal fenntarthatóságát alátámasztók legyenek. Cél volt az is (hosszabb távon), hogy a korábbi, szinte településenként eltérő díjak - a szolgáltatást igénybe vevők kisebb-nagyobb csoportjai között a szolidaritási elvet is érvényesítve - alacsonyabbak és kisebb különbségeket tartalmazóak legyenek. A díjmegállapítás a szektort felügyelő MEKH szakmai ellenőrzése - és egyben felelősség-vállalása - mellett került a nemzeti fejlesztési miniszter hatáskörébe.

Jelenleg azonban „befagyott” a díjmegállapítás folyamata: a 2014 óta elmaradt díjmegállapítás miatt változatlanul szinte településenként eltérő és egy-egy településen belül többféle (pl. lakossági/közületi/üdülőtulajdonos stb.) víz- és csatornadíj van érvényben, a korábbi decentralizált (önkormányzati) díjmegállapítás örökségeként. A díjak megállapításánál korábban a „költség plusz” elv érvényesítésére törekedtek, azonban a tényleges döntések során sok más szempont is érvényesülhetett, így a jelenlegi többszörös díjkülönbségek – 183 Ft/m³-es és 1184 Ft/m³-es vízdíj is előfordul – nem tükrözik a földrajzi, műszaki, szociális adottságok által meghatározott – tényleges költségeket. Az infrastruktúra pótlási, felújítási költségét (értékcsökkenés) a díjak korábban is többnyire csak kis részben fedezték, az üzemeltetési költségek növekedése miatt a jelenlegi díjak pótlási, felújítási fedezetet nem tartalmaznak.

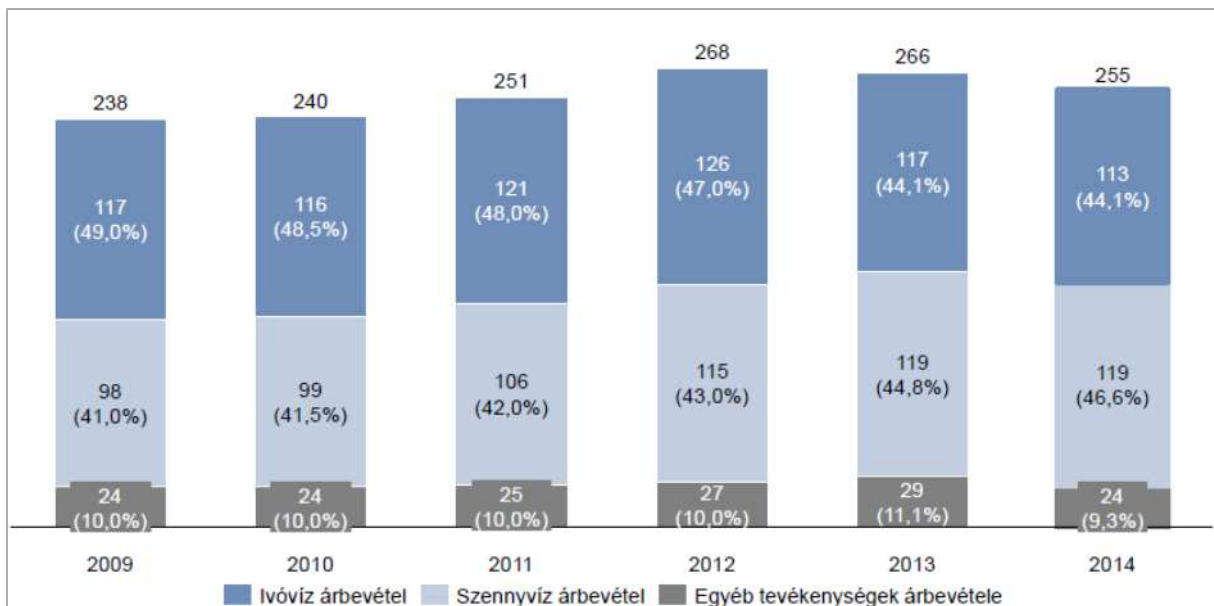
Közpolitikai célkitűzések megvalósítása, illetve annak hatásai az ágazatra

A 2010-ben hivatalba lépő második polgári kormány egyik legfontosabb közpolitikai célkitűzése ugyanakkor a családok terheinek mérséklése volt. Ennek érdekében csökkentette a közszolgáltatások lakossági árát, másrészt a méltányos és arányos közteher-viselés elvét meghonosítva új, ágazatspecifikus adónemeket is bevezetett.

Ennek jegyében 2012-ben a lakossági víziközmű-díjak esetében alkalmazott hatósági áremelés mértéke alacsonyabb volt, mint az ipari termelői árak növekedése, azaz már ebben az évben romlott az ágazat jövedelmezősége². 2013-ban bevezetésre került a közművezetékek adója, amely a víziközmű-szolgáltatók által üzemeltetett hálózat hosszától (tehát természeti adottságától) függően 2,1–16,9 százalékos, átlagosan 5,5 százalékos árbevétel-arányos veszteséget okozott azoknak. A közműadó az ágazat jövedelemtermelő képességét mintegy 14 Mrd Ft-tal csökkentette.

2013. július 1-jétől 10 százalékkal csökkent a lakossági víziközmű-szolgáltatások ára, azaz megvalósult az ágazatban a rezsicsökkentés. Az intézkedés hatása 2013-ban fél évig, 2014-ben pedig már egész évben éreztette a hatását. Mivel az árak mérséklésekor a 2013. január 31-én alkalmazott bruttó tarifák képezték a bázist, így valójában 10,26 százalékos árcsökkenés valósult meg. A rezsicsökkentés az ágazatból mintegy 20-22 Mrd Ft-ot vont ki (12. ábra).

12. ÁBRA: A VÍZIKÖZMŰ-ÁGAZAT NETTÓ ÁRBEVÉTELE

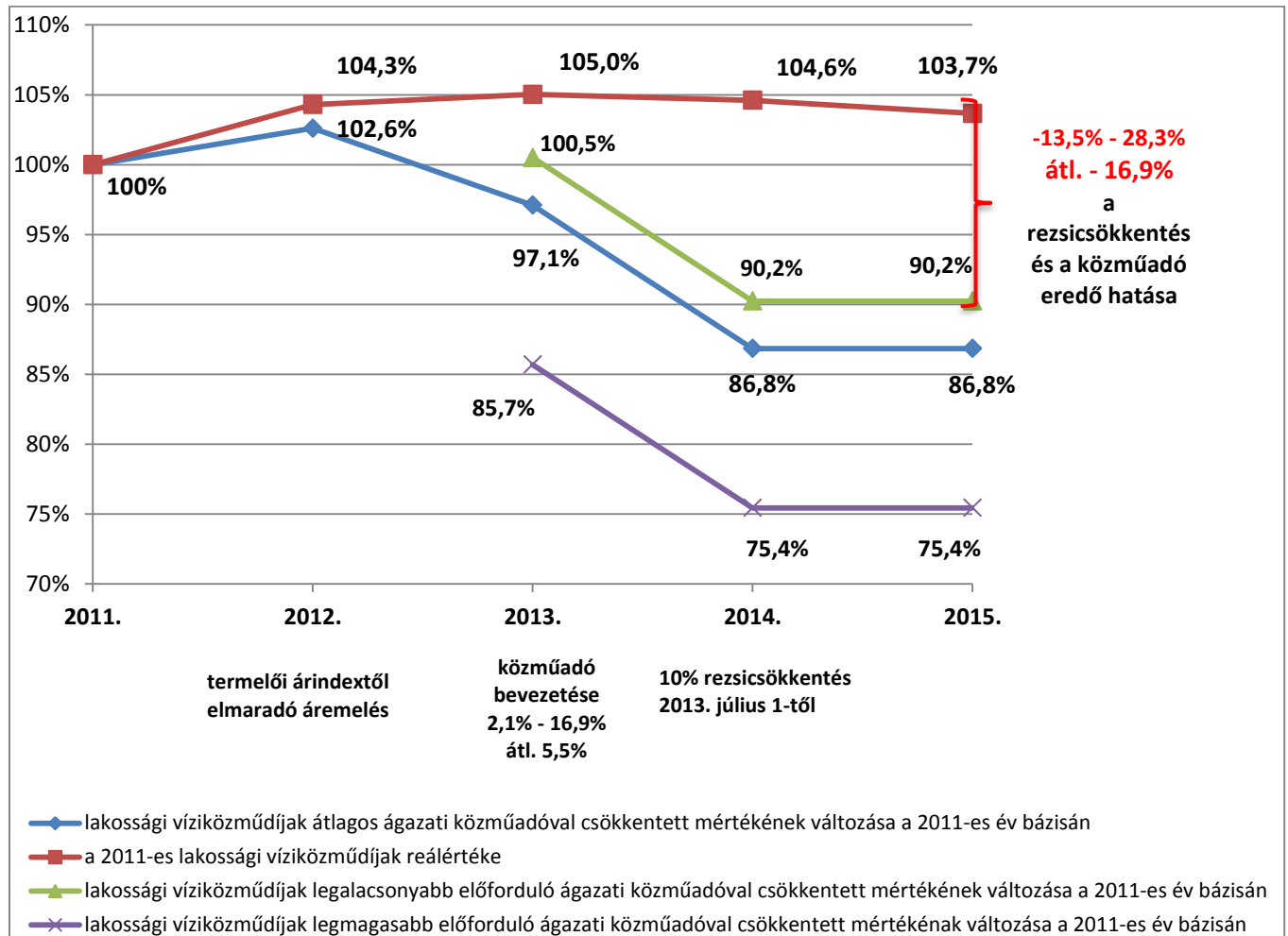
Forrás: KPMG

² Az ábrán a nettó lakossági víziközmű-tarifa változását tüntettük fel. Bár 2012-ben a bruttó lakossági árak 4,2 százalékkal emelkedtek, a szolgáltatók bevételeit képező nettó tarifa csak 2,6 százalékkal. A kettő közti különbség az ÁFA-emelésből származik, amely azonban a központi költségvetésbe folyik be.

A közműadó bevezetése, illetve a rezsicsökkentés eredményeként a víziközmű-szolgáltatókat 13,5–28,3 százalékos, átlagosan közel 17 százalékos árbevétel-arányos veszteség érte (13. ábra).

13. ÁBRA: A KÖZMŰVEZETÉK-ADÓ ÉS REZSICSÖKKENTÉS HATÁSA A VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÓK ÁLTAL FELHASZNÁLHATÓ PÉNZESZKÖZÖKRE

Forrás: Századvég-számítás

4.2. A valós rekonstrukciós és eszközpótlási költségek elismerésének hiánya

A Magyar Kormány aláírta azt a megállapodást, melyben vállalta az uniós Víz Keretirányelv hazai alkalmazását. A Víz Keretirányelv sarkalatos eleme pontosan a vagyonfelélés megakadályozása érdekében a teljes költségmegtérülési elv alkalmazása. Ezt a Vksztv. a magyar jogrendbe is beemelte. A teljes költségmegtérülési elv magába foglalja azt a kötelezettséget, mely szerint az árakba maradéktalanul be kell építeni – a jövő ellátásbiztonsága érdekében – az eszközök teljes amortizációs költségét. Ez eddig sem valósult meg néhány üzemeltetőt kivéve. Jelen helyzetben viszont pont ellentétes folyamatok indultak el. Az eddig elszámolt amortizáció rekonstrukciós célzatú felhasználása

szűkül, és az, az üzemeltetési költségek fedezetévé válik. Ezzel fokozott lendülettel indul el a vagyon- és jövőfelélés, mely időben nem rövid, de feltartóztatathatlan folyamat.

Jelen körülmények között, a jogszabályok által elvárt Gördülő Fejlesztési Tervek (GFT) önmagukban nem biztosítják a probléma hatékony megoldást. A hatékony víziközmű-vagyon hosszú távú fenntartása, értékének megőrzése, a jelenlegi szolgáltatási színvonal megtartása – idővel növelése -, egy új feltételrendszert kíván. A vagyonmegőrzésnek, a GFT-nek minimum három lábon kellene állnia:

- a. vagyonértékelés – maradék élettartam tényleges meghatározása
- b. rekonstrukciós terv (felújítás, pótlás, beruházás) – GFT terv fázisa
- c. pénzügyi források biztosítása (szolgáltatási díjakban ill. egyéb forrásokból)

Amennyiben a három feltételből bármelyik hiányzik, akkor a víziközmű-szolgáltatás fenntartása/fenntarthatósága ellehetetlenül.

Gördülő Fejlesztési Tervek finanszírozása

A Gördülési Fejlesztési Tervek végrehajtása érdekében a beruházásokhoz szükséges fedezetnek meg kellene jelennie a tarifákban. Ugyanakkor a jelenlegi díjak jellemzően nem, vagy csak nagyon kevés esetben fedezik az előírányzott, és a szolgáltatás minőségének fenntartásához szükséges beruházások elvégzéséhez szükséges forrásmennyiséget.

A Gördülő Fejlesztési Tervek megalapozott finanszírozási igényének megállapítása érdekében részletes vizsgálatot javasolunk.

Európai uniós támogatások felhasználásával megvalósított beruházások értékcsökkenésének fedezete, fenntarthatóságának igazolása az unió felé

A Gördülési Fejlesztési Tervek finanszírozásának rendezésénél gyorsabb, konkrétabb problémát jelent a közel 700 milliárd forintos, döntően uniós támogatással megvalósuló projektek esetében az infrastruktúra fenntartásához és pótlásához szükséges beruházások költségének árakban történő elismerése (értékcsökkenésként), valamint a beruházások fenntarthatóság igazolása az EU felé.

Ahogy korábban írtuk, a fejlesztések eredményeként létrejött infrastruktúra fenntartása és minőségének megőrzését, pótlását biztosítani kell, amelynek fedezetét az elszámolható értékcsökkenés képezi. Feltételezve, hogy az évente elszámolható értékcsökkenés a beruházások összköltségének 4 százaléka, a felhasználói tarifáknak évi 28 Mrd Ft értékcsökkenésre kellene fedezetet biztosítaniuk. Az értékcsökkenés ugyanakkor nem épült be maradéktalanul a tarifákba, azaz a felhasználói árak nem nyújtanak megfelelő fedezetet az infrastruktúra fenntartására.

Az Európai Unió módszertana szerint készült megvalósíthatósági tanulmányok, illetve költség–haszon elemzésekben be kellett mutatni minden projekt esetében azt, hogy az árak,

illetve költségek hosszú előrettekintésben (30 év) hogy fognak alakulni. Ezek alapján került megállapításra minden projekt esetében a támogatottsági szint, illetve a támogatás megítélése. Amennyiben a projekt-monitoring alkalmával a felülvizsgálatot végző szakértők azt tapasztalják, hogy nem a támogatási szerződésben bemutatott módon történik a projektek gazdasági működtetése, bizonytalan annak fenntarthatósága, állami beavatkozások következtében azok mind költségszerkezete, mind bevételi viszonyai jelentősen eltorzulnak, nem zárható ki támogatási, elszámolási kérdések felvetése sem.

Valós költségeken alapuló díjmeghatározás hiánya az újonnan létesített közművek esetében

A korábbi gyakorlat szerint, amikor új közmű (pl. úgy szennyvíztisztító telep, új szennyvízelvezető) került üzembe helyezésre, a tulajdonos és az üzemeltető egyezett meg annak használati díjáról. A Vksztv. 2015. évi módosítását követően az új közművek használati díjának meghatározása a MEKH elnök hatásköre lett. Ugyanakkor mivel nincs rendelet az új közművek esetén alkalmazandó, valós költségeken alapuló díjmeghatározásra vonatkozóan, így vagy nem került meghatározásra használati díj, vagy az nem elegendő a költségek fedezéséhez.

Tehát elengedhetetlenül szükséges lenne az újonnan üzembe helyezett közművek valós költségeinek meghatározásáról rendelkező rendelet meghozatala.

A beruházások költségeinek el nem ismerése okozta kockázatok

Amennyiben a gördülő fejlesztési tervek végrehajtásához szükséges, illetve az uniós támogatások felhasználásával végrehajtott beruházások továbbra sem kerülnek elismerésre az árban, az a minőségi és finanszírozási problémák halmozódásához vezet.

A társaságok nagy része üzemi veszteségeiket a fenntartási és karbantartási költségek jelentős visszafogásával csökkentik. Ez a folyamat gyorsuló műszaki elavuláshoz és az üzembiztonság jelentős csökkentéséhez vezet. Mindezek mellett a közegészségügyi kockázatok növekedésével is számolni kell.

Az infrastruktúra fenntartásához szükséges források elégtelenségének hatásai bizonyos közszolgáltatások esetében régóta jelen vannak (vasút, városi tömegközlekedés bizonyos szegmensei). A szolgáltatás minőségének, megbízhatóságának romlását a víziközmű-szektorban el kell kerülni.

A szükséges beruházások halmozódása finanszírozási szempontból is kockázatot hordoz, hiszen az infrastruktúra-elemek pótlása, illetve a szinttartó beruházások a jövőben lökészerű kiadásokat tesznek szükségessé, ami veszélyezteti mind a hiánynélküli költségvetés megvalósítását, mind a rezsicsökkentés vívmányainak megőrzését. Másrészt, mivel 2020 után víziközmű-infrastruktúra fejlesztésére várhatóan nem fognak rendelkezésre állni uniós források, így az infrastruktúra fenntartásához, pótlásához szükséges beruházások

forrásigénye pontosan abban az időszakban fog megnövekedni, amikor a fejlesztéshez nem vehető igénybe uniós támogatás.

Összegzés

Tekintettel a fenti kockázatokra, szükséges megvizsgálni annak módját, hogy az infrastruktúra fenntartásához, pótlásához szükséges források fedezete miként lehetne biztosítható a felhasználói tarifákon keresztül oly módon, hogy nem sérül a rezsicsökkentés, illetve nem kerül veszélybe a hiány nélküli költségvetés. Mindezek céljából szükségesnek látjuk egy közös munkacsoport felállítását a Hivatal, a Kormányzat és a víziközmű-szolgáltatók részvételével.

4.3. A víziközmű-szektorból történő forráskivonás, különösen a közműadó értékelése a közpolitikai prioritások tükrében

A víziközmű-szektorból történő forráskivonás, különösen a közműadó víziközmű-szolgáltatókra gyakorolt hatása nem összeegyeztethető a közpolitikai célkitűzésekkel, hiszen:

- A kormányzat célja a privatizáció során káros módon szétaprózódott víziközmű-szektor reintegrációjával az volt, hogy a víziközmű-szolgáltatás egy stabil, önfinanszírozó ágazat legyen, amely állami támogatás nélkül képes működni.
- A forráskivonás az ellátási színvonal fenntartásához, javításához szükséges beruházások, karbantartások elmaradását eredményezi. Mivel a beruházásokat el kell végezni, így a forrásszűke csak azok időbeni eltolódását vonja maga után. A felhalmozódó beruházás-igény a szektor és a költségvetés számára egyre magasabb jövőbeni terhet jelent, ami nehezíti a rezsicsökkentés vívmányainak megőrzését, valamint a tartósan hiány nélküli költségvetés három éven belüli megvalósulását.
- 2010 óta számos lépés történt Magyarországon a méltányos és arányos közteherviselés irányába. Ugyanakkor a közműadó aránytalanul nagyobb terhet ró a kisebb településeket ellátó, vidéki szolgáltatókra, aminek következtében sérül az arányos közteherviselés elve;
- Azáltal, hogy a közműadó nagyobb mértékben terheli a kistelepüléseket ellátó, vidéki szolgáltatókat, hátrányosan diszkriminálja a vidék Magyarországot, nőnek a meglévő földrajzi különbségek;
- Közpolitikai akarat, hogy az ország bármely részén azonos feltételekkel juthassanak hozzá a közszolgáltatásokhoz a polgárok (közműszolgáltatás, közoktatás, egészségügyi ellátás), csökkenjenek a meglévő különbségek. A közműadó általi aránytalan elvonás eredményeként ugyanakkor nem jut elegendő forrás az ellátás minőségének javítására, fenntartására szolgáló beruházások, illetve rekonstrukciók elvégzéséhez, ami az ellátási színvonal romlásához, javulásának elmaradásához vezet;

- A biztonságos, magas színvonalú és zavartalan ivóvízellátás társadalmi szempontból a legérzékenyebb területek közé tartozik, így bármilyen zavar, fennakadás vagy annak csak a felmerülése is súlyos politikai kockázatot hordoz.

5. További megoldandó feladatok

A tanulmány 5. fejezete azokat az ágazati problémakörökön tekint végig, amelyek jelenleg ugyan nem veszélyeztetik a szolgáltatók napi működését, de amelyek megoldása nélkül a víziközmű-szektor közép- és hosszútávú hatékony működésének feltételei sérülnek.

5.1. Mérőcsere

A bekötési vízmérők 4 éves hitelességi ideje szakmailag nem indokolt. A mérők cseréje a szolgáltatók számára évente körülbelül 2 Mrd Ft költséget jelent. A mérők cseréje a tulajdonosok kötelessége és költsége, bekötési vízmérők esetén a szolgáltatóké, mellékvízmérők esetén a felhasználóké. A vízmérők hitelesítésének oka, hogy pontosságuk az idő múlásával csökken, és – jellemzően – kevesebbet mérnek a valós átfolyt mennyiségnél. A pontatlanság így a szolgáltatóknál bevételkiesést eredményez, azonban mivel a mérőcsere indokolt költségnek számít, végső soron a csere költsége a felhasználót terheli. Németországi kutatások kimutatták, hogy még szélsőségesen pesszimista pontatlansági értékekkel (a becslést körülbelül 3 %-kal szemben 10%-os hibával) kalkulálva is a csere teljes költsége (pl. mérő ára, kapcsolódó anyag- és személyi költségek, kiszállás díja, szükség esetén másodszori kiszállás díja) jóval elmarad a pontosságból eredő várható haszontól. A mérők használati és hitelességi idejének növelését – a költség-haszon elemzés mellett – a nemzetközi példák is indokolják (14. ábra és 15. ábra).

14. ÁBRA: VÍZMÉRŐK HITELESÍTÉSI IDEJE KÜLÖNBÖZŐ ORSZÁGOKBAN

Ország / Régió	Mérő hitelesítési ideje (év)
USA / Kanada	7
Latin-Amerika	8
Brazília	5
Dánia	6
Franciaország	9 / 12 / 15
Spanyolország	8
Portugália	7
Németország	6
Ausztria	6
Lengyelország	5-6
Magyarország	4
Közél-Kelet	10

Forrás: DIEHL Metering

15. ÁBRA: VÍZMÉRŐK ÁTLAGOS HASZNÁLATI IDEJE

Forrás: KPMG

5.2. Házi átemelők

A házi szennyvízbeemelő üzemeltetése jelentős költséget jelent. Erre a feladatra a befagyasztott majd 10%-al lecsökkentett csatornadíjak nem nyújtanak fedezetet. Számos esetben kell olyan beavatkozásokat eszközölni, melyek a többi víziközmű vagyontól vonják el a pénzügyi forrásokat, például a házi beemelő független energiaellátással történő ellátása. Nem életszerű megoldás az, hogy a már korábban kialakított, előkertek, bejáró utak, parkosított részek ismételt felbontásra kerüljenek.

5.3. Okosmérés

A mellékvíz mérők és a bekötési vízmérők távleolvasásának lehetővé tételével, mind a felhasználók, mind az üzemeltetők naprakész információkat kaphatnának az aktuális fogyasztásokról és az esetlegesen bekövetkező hálózati hibákról (felesleges vízfolyásokról). Javasolt, hogy pályázati források pilot projektek megvalósítása biztosítsa az okos mérés elérhető tapasztalatok összegyűjtését.

5.4. Kintlévőségek kezelése

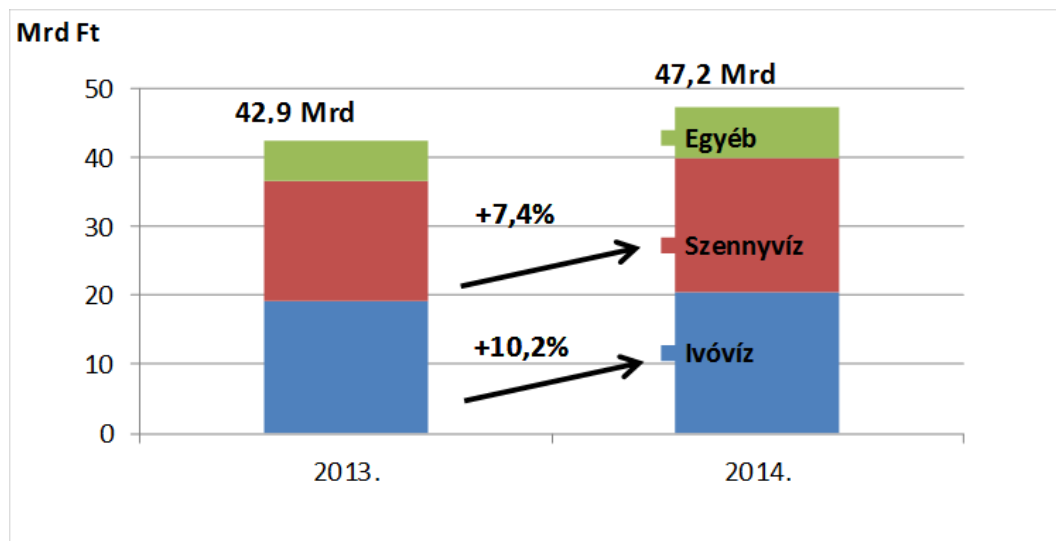
A víz- és csatornadíjból származó követelések a többi közüzemi követelésekkel összehasonlítva a legnehezebben beszedhető tartozások. A víziközmű-szolgáltatók szankcionálási mozgástere kicsi, a lakossági felhasználót nem lehet teljesen kizárni a

szolgáltatásból. A hátralékok kezelése az elmúlt időszakban megnehezedett. A teljes kintlévőség országos szinten megközelíti az 50 milliárd Ft-ot, trendje pedig emelkedő. A víziközmű-szolgáltatók teljes vevőköveteléseinek állománya 2013-ról 2014-re, azaz egyetlen év alatt 10 százalékkal emelkedett a lakossági tarifa csökkenése ellenére (16. ábra).

A kintlévőségek kezelése cégenként eltérő. Természetesen függ a szolgáltatási terület felhasználóinak anyagi lehetőségeitől, illetve függ a szolgáltató magatartásától és következetességétől.

Nem használt a kintlévőségek csökkentésének a gyakori számlakép előírások változtatása és a jogszabályok felpuhítása sem. Szükséges, hogy tartósan nem fizető Felhasználókkal szemben szigorúbb intézkedéseket lehessen fogatosítani.

16. ÁBRA: A TELJES KINTLÉVŐSÉG ÁLLOMÁNYÁNAK NÖVEKEDÉSE TEVÉKENYSÉGENKÉNT

Forrás: MAVÍZ

5.5. Nyilvántartási rendszerek egységesítése

Korábbi jogszabályi előírások alapján – szinte az integráció kezdetétől – készülnek vagyonértékelések, digitális térképi rendszerek és vízadat-vagyonról szóló nyilvántartások. Ezek részben a szolgáltatók, részben a közműtulajdonosok (állam, önkormányzat) adatszolgáltatásai alapján, az állami intézmények, hivatalok számára, különféle vállalkozások által elkészített rendszereket jelentenek.

A víziközmű-szektorban a MEKH engedély feltétele volt új szerződések esetén minden víziközmű-rendszer vagyonértékelésének becsatolása a 24/2013. (V. 29.) NFM rendelet szerint.

Ezen rendszerek azonban egyelőre nem együttműködőek és adataik sem cserélhetőek ki, valamint a szolgáltatók és a közműtulajdonosok továbbra is saját rendszereik fenntartásában érdekeltek. Azok biztosítják számukra a műszaki szolgáltatásaik ellátását, valamint a

jogszabályi kötelezettségeik, így egy másik központi rendszer, az e-közmű adatainak biztosítását is.

Megoldást kell találni a központi rendszerek és a szolgáltatók rendszereinek együttműködésére, a duplikációk felszámolására, az adatcserék (szabványos) automatizálására. Erre újabb források bevonása szükséges.

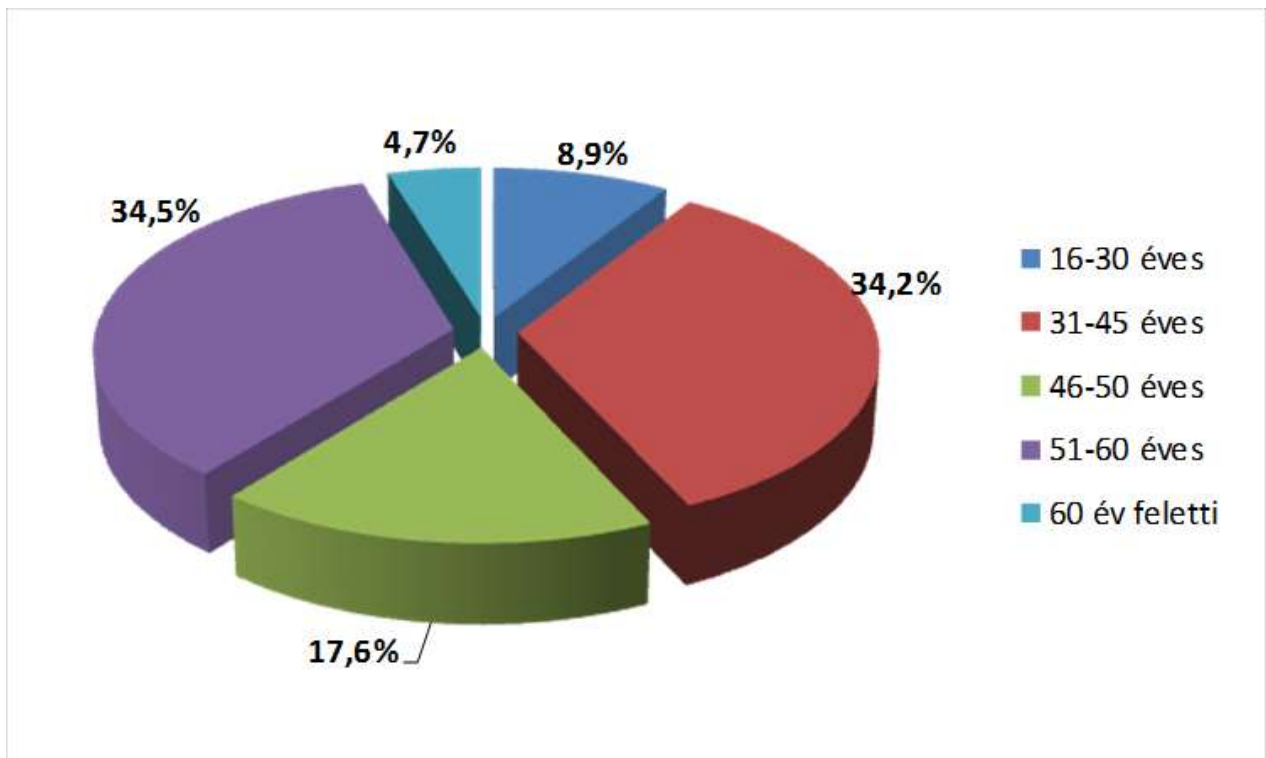
A vagyonértékelések eddig is jelentős forrást vontak ki az ágazatból, de az eddig elkészült, jellemzően papír alapú dokumentumok hatékony felhasználása kétséges. Mindazonáltal valóban nagy szükség lenne a vagyonértékelések rendelkezésre állására két célból: az üzemeltetett eszközök részletes nyilvántartása miatt, a díjban beépítendő pótlási fedezet meghatározás miatt, a GFT megalapozott végrehajtása érdekében. Ez részben a korábbi fejezetekben már érintve van. Ehhez a stratégiai feladathoz állami forrás kell, hogy minél hamarabb egységes platform alakuljon ki a víziközmű-vagyon értékeltsége tekintetében.”

5.6. Foglalkoztatási problémák

A víziközmű-szektor fenntartható működtetéséhez szükséges, hogy a munkaerő korstruktúrája minden képzettségi szinten viszonylag egyenletes eloszlású legyen. Ha a korstruktúra eloszlása nem egyenletes, az utánpótlást külső forrásból kell biztosítani, azonban ez magasabb bérköltséggel, és a felhalmozott tudás csökkenését eredményezheti.

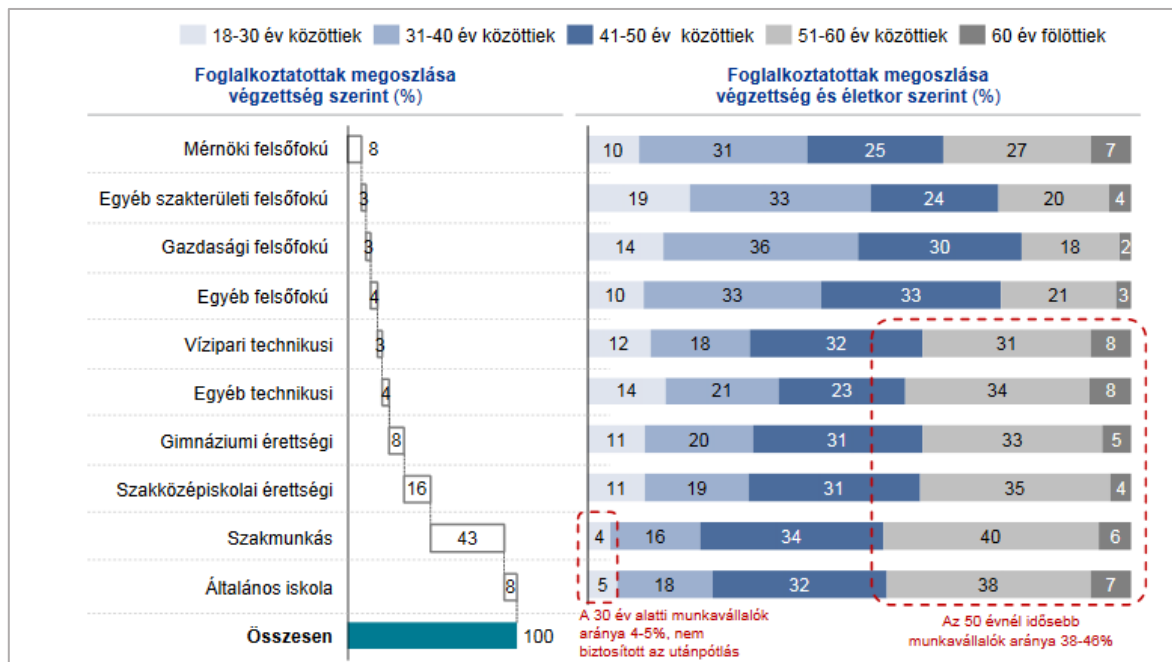
Az ágazat egészét tekintve a munkavállalók közel 40 százaléka 50 évnél idősebb (17. ábra).

17. ÁBRA: A VÍZIKÖZMŰ-ÁGAZATBAN DOLGOZÓK ÉLETKOR SZERINTI MEGOSZTLÁSA

Forrás: MAVÍZ

18. ÁBRA: A VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÓK MUNKAERŐ ÁLLOMÁNYÁNAK ELEMZÉSE VÉGZETTSÉG ÉS ÉLETKOR SZERINT

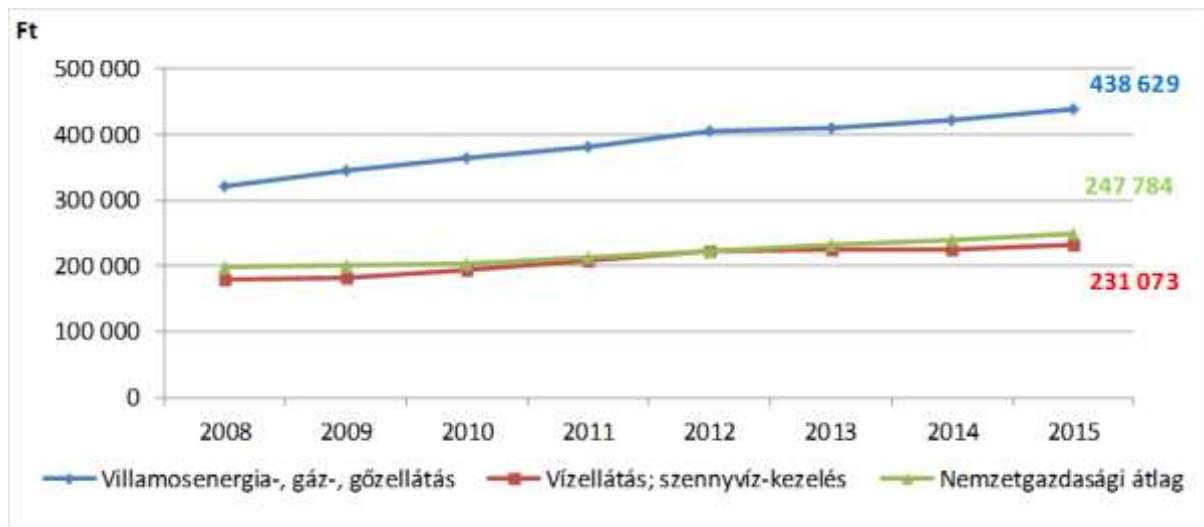
Forrás: KPMG

A legnagyobb probléma a technikus és ennél alacsonyabb végzettségi szintű munkaerő-állomány esetében tapasztalható, a teljes munkaerő-állomány több mint 40 százalékát kitevő szakmunkások körében a 30 év alattiak aránya mindössze 4 százalék. Ebből következően a kor szerinti megoszlás a jövőben várhatóan tovább romlik, így a technikusok és szakmunkások belső utánpótlása egyre súlyosabb gondot fog jelenteni a szektor számára.

Az ágazatban a műszaki jellegű feladatok ellátása érdekében mindenképpen emelni szükséges a szakképzett munkavállalók számát, főképp az új tisztító művek és az egyre szélesebb körben alkalmazott IT megoldások követelnek meg magasabb szakértelmet.

A víziközmű-szektorban elérhető átlagkeresetek jelentősen elmaradnak az energetikai vállalatok bérszínvonalától, 2013-tól kezdődően pedig a már a nemzetgazdasági átlagot sem érik el. Az alacsony bér nem teszi azt vonzóvá a szektort a munkaerő-piacra belépő munkavállalók körében, ami tovább fokozhatja a szakember-utánpótlás problémáját.

19. ÁBRA: A BRUTTÓ ÁTLAGKERESET ALAKULÁSA AZ ENERGIA- ÉS VÍZIKÖZMŰ-SZEKTORBAN, VALAMINT A NEMZETGAZDASÁGBAN

Forrás: KSH

5.7. Díjszerkezet egységesítése

A vízellátás, csatornázás a társadalom normális működéséhez elengedhetetlenül szükséges tevékenység, ezért alapvető társadalmi érdek fűződik ahhoz, hogy e területen a szolgáltatások színvonala, minősége, valamint a vagyongondozás színvonala ne romoljon, ellenkezőleg annak javulni kellene. Jelenlegi költség és árintézkedések azonban a javulás ellen hatnak. Ahhoz, hogy az ágazat gazdasági egyensúlya megmaradjon, társadalmi küldetésének teljesíthetősége érdekében érdemes megvizsgálni hol vannak igazi megtakarítási lehetőségek az ágazatban.

Ehhez azonban felül kellene vizsgálnia a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalnak a hazánkban jelenleg alkalmazott – mintegy 10.000 féle – víz- és csatornadíjak összetételét. Rögzíteni kellene, hogy mik az elismert költségek és milyen mértékű amortizációt kell a szolgáltatási díjakba beépíteni. Erre a feladatra a fenntartható szolgáltatás és az ellátásbiztonság érdekében célszerű a Hivatalnak a Kormányzat és a víziközmű-szolgáltatók bevonásával felállítania egy közös munkacsoportot.

(Lakossági rezsiköltség csökkentés: Figyelembe véve a háztartások közüzemi kiadásait, melyben a hulladékkezelés, az ivóvíz- és csatornaszolgáltatás aránya jellemzően 10 % körüli, a nagy megtakarítást nem itt lehet elérni. A villany, gáz és/vagy távhő kiadások 50-70 %-os súlyaránya lényegesen nagyobb költségcsökkentést jelent.)

5.8. Vagyonértékelések

Az EU-s forrásokból finanszírozott, 10 Mrd Ft összköltségű országos közhiteles víziközmű-kataszter (továbbiakban „Kataszter”) összeállítását célzó projekt folyamatban van.

A Vksztv. és a víziközművek vagyonértékelésének szabályairól és a víziközmű-szolgáltatók által közérdekből közzekeendő adatokról szóló 24/2013. (V. 29.) NFM rendelet szerint vagyonértékelést a víziközmű tulajdonosának kell elvégeztetnie. Jelenleg az állomány csak részben - a vagyonkezelési szerződésekkel és a 2012. július 15. után kötött üzemeltetési szerződésekkel érintett részében - van értékelve. A fennmaradó eszközöket, elsősorban a bérleti-üzemeltetési szerződéssel érintett víziközmű vagyont, 2019. december 31-ig kell értékelni.

Az országos közhiteles víziközmű-kataszterrel kapcsolatos kormányhatározat a következőket fogalmazza meg a projekt céljával és várható eredményével kapcsolatban: „**A vagyonértékelés elkészítéséhez elengedhetetlenül fontos a közművekre pontos alapadatok és alaptérképek rendelkezésre állása.** A pályázat eredményeként az alapadatok és térképek egységes formában készülnek el, azok azonos alapelvek és műszaki szempontok mentén az ország valamennyi víziközművét (ivóvíz és szennyvíz) magukba foglalják.” A vagyonértékelés azonban már zajlik, de nincs összekötve a még készülő Kataszterrel (a vagyonértékelés természetesen elvégezhető a Kataszter használata nélkül is, ha az eszközök nyilvántartása megfelelő alapot ad hozzá).

A Kataszter vagyonértékelésben történő használatával kapcsolatban azonban több probléma is felmerül. Egyrészt az összeállításában felhasznált nem-digitális adatok pontatlanok lehetnek; a felméréskor nem létező adatokat a készítőknél még össze kell gyűjteniük; és mivel a Kataszter elsősorban egy digitális térképi nyilvántartás, amely nem tartalmaz állapotra és egyéb, a vagyonértékelésben használható adatokat (pl. a vezeték felett lévő burkolat meghatározását vagy a környezetében esetlegesen jelenlévő talajvizet), így a vagyonértékeléshez csak korlátozott mértékben hasznosítható.

A Kataszter azonban az előzőekben azonosított kiegészítésekkel megfelelő alap lehet a vagyonértékeléshez.

További problémát jelent, hogy bár a vagyonértékelés módszertana rendeleten alapul, nem tekinthető egységesnek, így a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján nem lehet tudni a pontos vagyonértéket. Másrészt a kötelező vagyonértékelést elrendelő Vksztv. hatályba lépését másfél évvel követően jelent meg a módszertant szabályozó rendelet. Az egységesség hiányát mutatja emellett, hogy az újraelőállítási költségek meghatározására szolgáló egységköltségekkel kapcsolatban nincs egységesen előírt és alkalmazott szakértői állásfoglalás.

Megoldásként javasolt, hogy a vagyonértékelések alapuljanak a Kataszter adatain, melynek feltétele, hogy az értékelési módszertan - a rendelet előírásai mellett - a Kataszter adatstruktúrájával is összhangban legyen.

A vagyonértékelési módszertant - beleértve az általánosan alkalmazandó egységköltségek meghatározását is - egységesíteni kell, és a vagyonértékeléseket az egységesített módszertan

alapján kell elvégezni. A módszertan kidolgozása a Hivatal részéről szükségszerűen a Kormányzat, a víziközmű-szolgáltatók és külső szakértők (vagyonértékelők) teljes körű bevonásával kell, hogy történjen.

5.9. Pályázati lehetőségek biztosítása a szolgáltatók részére

Az ágazatban hiányzó beruházási és működési fedezethiány miatt a szolgáltatók sokszor teszik hátrébb a prioritási sorrendben az irányítástechnikai fejlesztéseket, a telephelyek felújításait, a gépjárműpark korszerűsítését (üzemeltetéshez kapcsolódó speciális gépjárművek). Javasolt olyan pályázati lehetőségek kidolgozása, mely ezen terület beruházásait segíti, így megteremtve költségoldalról is egy hatékonyabb működés hátterét.

6. Szükséges és lehetséges intézkedések

Ahogy kiemeltük, a víziközmű-infrastruktúra fenntartása, az ágazati stabilitás megerősítése már rövidtávon is beavatkozást tesz szükségessé, a vállalatok működési feltételeit helyre kell állítani.

A lehetséges rövidtávú beavatkozási lehetőségek közül a következőkben négyet vizsgálunk meg:

1. **A közműadó kivezetése a víziközmű-ágazatban;**
2. **Az ivóvízellátás és szennyvízelvezetés, tisztítás tevékenységek áfakulcsának 18 százalékra történő csökkentése a végfelhasználói (lakossági) ár változatlansága mellett;**
3. **A rekonstrukciók, szinttartó beruházások közműadó-kedvezmény révén történő támogatása;**
4. **Az állami támogatás növelése.**

6.1. A közműadó kivezetése a víziközmű-ágazatban

6.1.1. A víziközmű-vállalatokra gyakorolt hatás

Növekvő rendelkezésre álló forrásmennyiség, a működési feltételek javulása

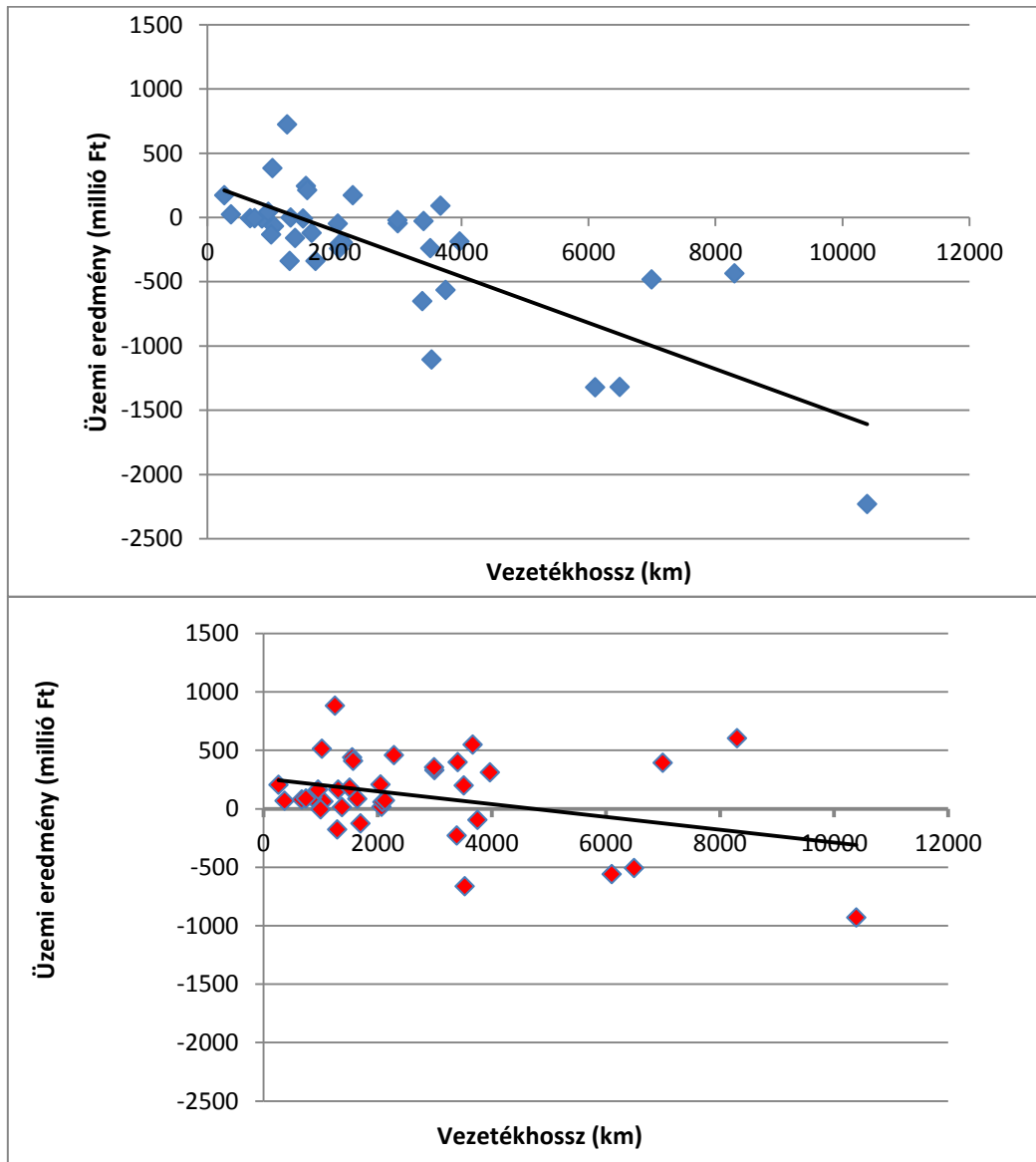
A víziközmű-szolgáltatók a 2015-ös év folyamán 14 Mrd Ft közműadót fizettek be a központi költségvetésbe, azaz az adó kivezetése a szektorban rendelkezésre álló forrásmennyiséget 14 Mrd Ft-tal növelné. Ennek eredményeként az egyéb körülmények változatlansága esetén „ceteris paribus” a 2014-ben regisztrált 28 helyett mindössze 9 szolgáltató maradna veszteséges.

Méltányosabbá váló közteherviselés, leghátrányosabb helyzetű szolgáltatók pénzügyi helyzetének javulása

Ahogy korábban írtuk, a közműadó megnövelte a víziközmű-szolgáltatók közötti, jövedelmezőségében tapasztalható, a természeti adottságokból és felhasználói szerkezetből adódó (nem teljesítményfüggő) különbségeket. A közműadó kivezetése jelentősen csökkentené ezt a különbséget, hiszen éppen azon szolgáltatók esetében csökkenne az adóteher a legnagyobb mértékben, amelyek felhasználóik ritkább elhelyezkedéséből és az üzemeltetett hálózatuk hosszából eredően árbevételükhöz viszonyítva a legmagasabb közműadó-terhet viselték.

Ezt a kedvező hatást igazolja az is, hogy a víziközmű-szektorban maradó 14 Mrd Ft mindössze 10 százaléka kerülne a jelenleg is jelentős nyereséget termelő két legnagyobb, fővárosban működő vállalathoz.

20. ÁBRA: A VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÓK ÜZEMI EREDMÉNYE ÉS AZ ÁLTALUK ÜZEMELTETETT VEZETÉKHÁLÓZAT-HOSSZ KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉS VIZSGÁLATA KÖZMŰADÓ MEGLÉTE (20./A), ILLETVE A KÖZMŰADÓ KIVEZETÉSE (20./B) ESETÉN

Forrás: MAVÍZ, Századvég-számítás

Ahogy az ábrán látható, jelenleg (azaz közműadó megléte esetén) a víziközmű-szolgáltatók üzemi eredménye meredeken csökken az üzemeltetett vezetékhálózat hosszának növekedésével, igazolva a fenti állítást. Amennyiben a közműadó megszűnne (20. ábra), akkor a kistélepüléseket, vidéki területeket ellátó szolgáltatók jövedelmezősége javulna a

legnagyobb mértékben, a szolgáltatók üzemi eredménye közötti különbségek pedig jelentősen csökkennének.³

Elősegíti a víziközmű-ágazat integrációjának folytatását

A víziközmű-ágazatban jelenleg 41 vállalat működik, amelyek száma a korábban ismertetett szabályozás (működés feltételeként előírt minimális felhasználói egyenérték szint emelkedése) eredményeként tovább fog csökkenni. A közműadó kivezetése elősegítené az integráció folytatását, amely a hatékonyság emelkedését, ezáltal a működési költségek csökkenését tenné lehetővé. Ez azzal magyarázható, hogy az intézkedés éppen a legveszteségesebb szolgáltatók eredményét javítaná a legnagyobb mértékben, amelyek jelentős veszteségének átvétele a nagyobb vállalatok számára nem lenne elfogadható. A nulla közeli üzemi eredmény ugyanakkor a kiaknázható szinergiák mellett már integrálhatóvá teszi a kisebb vállalatokat.

6.1.2. Központi költségvetésre gyakorolt hatás

A közműadó kivezetése éves szinten közvetlenül 14 Mrd Ft-tal csökkentené a központi költségvetés bevételeit.

A közműadó eltörlését követően, amennyiben a szükségképpen elvégzendő részletes hatásvizsgálatok azt alátámasztják, az ágazat érdekeinek maximális figyelembevétele mellett lehetőség nyílna a veszteségpótló tulajdonosi hozzájárulás mértékének csökkentésére.

6.1.3. Felhasználókra gyakorolt hatás

A közműadó víziközmű-szektorban történő kivezetése növelné a rendelkezésre álló forrásmennyiséget a víziközmű-infrastruktúra fenntartásához szükséges beruházásokhoz, aminek következtében a hálózatok rekonstrukciója, karbantartása nem marad el. Az ellátásbiztonság és a magas szintű szolgáltatás jelenlegi árak mellett történő szavatolása (rezsicsökkentés fenntartása) valamennyi felhasználó számára pozitív hozadékkal jár.

6.1.4. A közműadó kivezetésének hatásai – összegzés

A közműadó kivezetésének hatásait a 21. ábrán foglaltuk össze.

---

³ Egyik ábra esetében sem tüntettük fel a két budapesti víziközmű-szolgáltatót, amelyek árbevétele, üzemi eredménye oly mértékben meghaladja a többi 37 vállalatét, hogy mindenféle trend azonosítását lehetetlenné teszi.

21. ÁBRA: A KÖZMŰADÓ KIVEZETÉSÉNEK HATÁSAI

Lakosság	<ul style="list-style-type: none"> +++ Biztosítja a rezsicsökkentés fenntarthatóságát +++ A felújítások révén javul a szolgáltatás színvonala
Települések	<ul style="list-style-type: none"> +++ 10-20 év alatt jelentős előrehaladás érhető el a rossz műszaki állapotú, elavult vezetékrendszerek felújítása terén +++ Elegendő fedezetet teremt a Gördülő Fejlesztési Tervek végrehajtásához +++ A kötelező felújítások révén a települések tulajdonában álló infrastruktúra megőrzi az értékét
Víziközmű-szolgáltatók	<ul style="list-style-type: none"> ++ 28-ról 9-re csökkenhet a veszteséges szolgáltatók száma, javul a vállalatok likviditása +++ A közműadó csökkentése a legrosszabb adottságú, hosszú vezetékhalózatot működtető, vidéki szolgáltatók eredményét javítja a legnagyobb mértékben +++ Csökkenti a szolgáltatók közötti, eltérő természeti és társadalmi adottságokból eredő különbségeket +++ Elősegíti az ágazat integrációjának folytatását
Központi költségvetés - Állam	<ul style="list-style-type: none"> - Évi 14 Mrd Ft-tal csökkenti a költségvetés bevételeit ++ A közműadó eltörlését követően, amennyiben a megfelelő és részletes hatásvizsgálat azt alátámasztja, az ágazati érdekek maximális figyelembevételével lehetőség nyílik a veszteségpótló tulajdonosi hozzájárulás csökkentésére ++ Közelebb viszi a szektort az önfenntartáshoz

Forrás: Századvég-szerkesztés

Az ábrákon a plusz (+), illetve mínusz (-) jelek száma azt tükrözi, hogy az intézkedés milyen mértékben járul hozzá az adott célkitűzéshez, közpolitikai prioritáshoz, illetve milyen mértékben hat ellene.

6.1.5. A közműadó kezelése az energetikai szektor, illetve a víziközmű-szektor vállalatait érintően nem térhet el egymástól

Kötelezettségszegési eljárás

Az Európai Bizottság 2015. február 26-án kötelezettségszegési eljárást indított Magyarországgal szemben. A bizottság egyik kifogása az volt, hogy hazánkban az energetikai infrastruktúrát üzemeltetők indokolt költségei – kiemelten a közművezeték-adó – nem épülnek be az árakba. Az eljárás az energetikai infrastruktúra-üzemeltetők elismert költségei ügyében indult meg, amit az magyaráz, hogy az energetikai hálózatok üzemeltetésére, a rendszerhasználati díjak képzésére vonatkozóan van egységes uniós szabályozás, míg víziközmű-infrastruktúra esetében nem létezik. Ugyanakkor a **hatósági áras közműszolgáltatások – azaz az energetikai- és víziközmű-szolgáltatások – esetében a közműadó kezelése nem térhet el egymástól, a megkülönböztetésnek sem jogi, sem logikai, sem méltányossági alapja nem lenne.**

A kötelezettségszegési eljárás végső rendezésének kérdése egyelőre nyitott, a **közművezeték-adó végső rendezése ügyében kétféle kimenetel valószínűsíthető:**

- **A közművezeték-adó kivezetése**

Az első lehetőség az, hogy az eljárásban érintett energetikai ágazatokban megszűnik a közművezeték-adó. **Amennyiben a közművezeték-adót eltörlik az energetikai szektorokban, annak egyenes következménye kell, hogy a közművezeték-adó víziközmű-szektorban is megszűnjön.**

- **A közművezeték-adó beépítése a végfelhasználói árakba**

A második lehetőség az, ha a közművezeték-adót beépítik a földgáz és villamos energia végfelhasználói árába. Mivel **a rezsicsökkentés vívmányai nem sérülhetnek**, így abban az esetben, ha a közműadó beépül a végfelhasználói árakba, az ár más elemeit csökkenteni szükséges. **Földgáz és villamos energia esetében a közelmúltban tapasztalt rendkívül nagymértékű importár-csökkenés fedezetet nyújt a végfelhasználói árak jelenlegi szinten tartására abban az esetben is, ha a közművezeték-adó beépül az árba. A víziközmű-szektorban azonban egyetlen árkomponens sincsen fedezet, azaz a közműadó nem építhető be az árba.**

Ebből következően, ha a közművezeték-adó az energetikai ágazatokban beépül a végfelhasználói árakba, akkor a közművezeték-adót meg kell szüntetni a víziközmű-szektorban.

A szabályozás a víziközmű-szolgáltatáshoz hasonlóan állami támogatás mellett fenntartható távhő-szolgáltatás esetében figyelembe vette, hogy a szektor nem tudná elviselni a közműadó okozta költségterhet, így a távhőszektor mentesült a közműadó megfizetése alól.

Tulajdonosi viszonyok a közműszolgáltatásban

A közműves infrastruktúrát működtető vállalatok tulajdonosi szerkezetét tekintve éles ellentét húzódik meg a víziközmű- és távhőszektor, valamint a villamosenergia- és földgázszektor között. Míg a víziközmű- és távhőszektor esetében az infrastruktúra-üzemeltető vállalatok csaknem teljesen nemzeti (állami vagy önkormányzati) tulajdonban vannak, addig valamennyi villamosenergia-elosztó társaság, illetve egy kivétellel valamennyi földgázelosztó társaság külföldi multinacionális vállalatok tulajdonát képezi.

A közműadó bevezetésének egyik oka éppen az volt, hogy a közmű-szolgáltatás esetében keletkező profit Magyarországról történő kivitelének gátat szabjon, a képződő jövedelmet Magyarországon tartsa. Amennyiben a külföldi tulajdonban lévő energetikai infrastruktúra-üzemeltetők esetében megszűnne a közműadó, míg a nemzeti tulajdonban lévő víziközmű-szolgáltatók esetében nem, az tehát a kormányzati adópolitikai iránnyal is ellentétes lenne.

6.2. Az áfakulcs 18 százalékra történő csökkentése a víziközmű-szektorban a végfelhasználói árak változatlansága esetén

6.2.1. Víziközmű-szolgáltatókra gyakorolt hatás

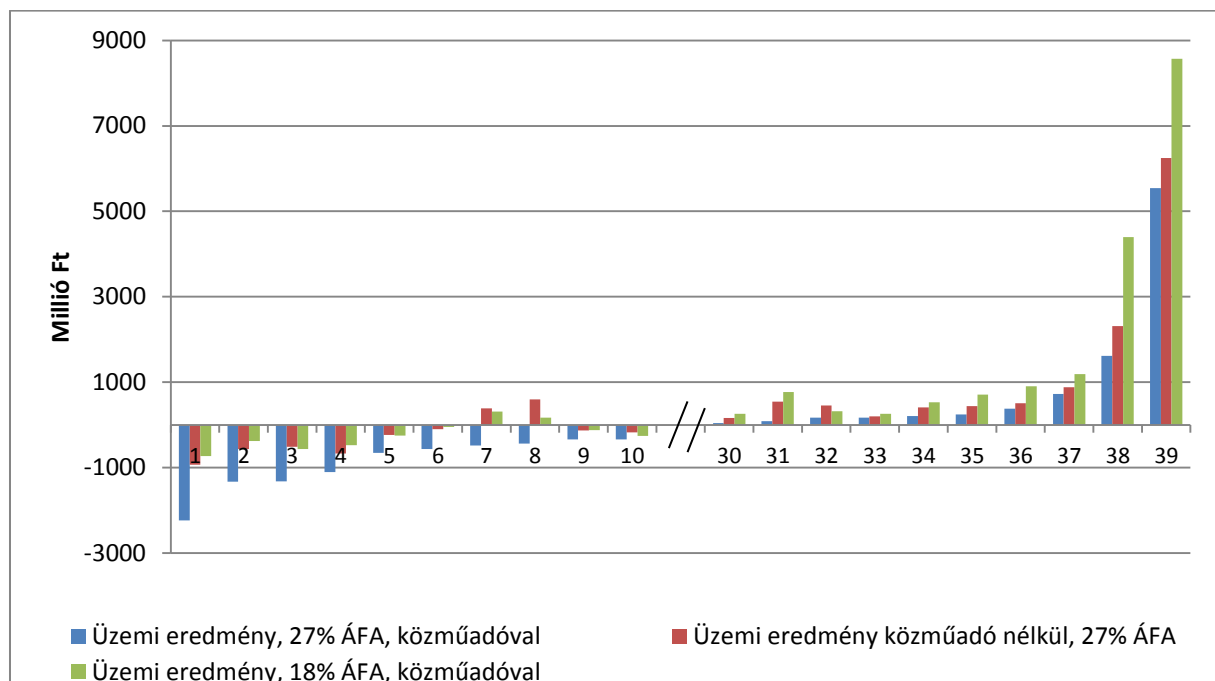
Növekvő rendelkezésre álló forrásmennyiség, a működési feltételek javulása

Amennyiben az ivóvíz-szolgáltatás, illetve a szennyvízelvezetés, tisztítás esetében 18 százalékra csökkenne az áfakulcs, oly módon, hogy a felhasználói árak nem változnának, akkor 20,3 Mrd Ft-tal növekedne a víziközmű-szolgáltatók rendelkezésére álló forrásmennyiség. Az intézkedés eredményeként az egyéb körülmények változatlansága esetén „ceteris paribus” a 2014-ben regisztrált 28 helyett mindössze 9 szolgáltató maradna veszteséges.

A víziközmű-szektor vállalatai közötti, természeti és társadalmi adottságokból eredő egyenlőtlenségének növekedése

Az áfakulcs csökkentése a víziközmű-vállalatok eredményét az árbevételükkel arányosan javítaná. Ebből kifolyólag a magasabb árbevételű, nagyvárosokat ellátó szolgáltatók, illetve a vidéki, természeti és felhasználói adottságánál fogva nehezebb körülmények között, illetve kisebb településeket ellátó szolgáltatók közötti eredménykülönbség tovább növekedne.

22. ÁBRA: A VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÓK ÜZEMI EREDMÉNYÉNEK VÁLTOZÁSA A KÖZMŰADÓ-, ILLETVE AZ ÁFAKULCS CSÖKKENTÉSEK ESETÉN

Forrás: MAVÍZ, Századvég-számítás

Az ábra alapján belátható, hogy a közműadó-, illetve áfacsökkentés a legnehezebb körülmények között működő vállalatok esetében közelítőleg hasonló mértékben növeli az üzemi eredményt. Ezzel szemben a nagyvárosokban működő, nagyobb árbevételű és fajlagosan rövidebb hálózatot üzemeltető vállalatok nyeresége az áfacsökkentés következtében aránytalanul megnövekszik (22. ábra). Az áfakulcs csökkentése nyomán a szektorban maradó 20,3 Mrd Ft közel egyharmada a két legnyereségesebb vállalathoz kerülne. (Ugyanez az érték a közműadó csökkentése esetében 10 százalék volt.)

6.2.2. Központi költségvetésre gyakorolt hatás

Az áfakulcs 18 százalékra történő csökkentése változatlan végfelhasználói árak mellett éves szinten közvetlenül 20,3 Mrd Ft-tal csökkentené a központi költségvetés bevételeit.

Az áfakulcs változatlan végfogyasztói árak mellett történő csökkentését követően, amennyiben a szükségképpen elvégzendő részletes hatásvizsgálatok azt alátámasztják, az ágazat érdekeinek maximális figyelembevétele mellett lehetőség nyílna a veszteségpótló tulajdonosi hozzájárulás mértékének csökkentésére.

6.2.3. Felhasználókra gyakorolt hatás

Az áfakulcs változatlan árak mellett történő csökkentése növelné a rendelkezésre álló forrásmennyiséget a víziközmű-infrastruktúra fenntartásához szükséges beruházásokhoz, aminek következtében a hálózatok rekonstrukciója, karbantartása nem marad el. Az ellátásbiztonság és a magas szintű szolgáltatás jelenlegi árak mellett történő szavatolása (rezsicsökkentés fenntartása) valamennyi felhasználó számára pozitív hozadékkal jár.

Ugyanakkor az áfakulcs változatlan végfelhasználói árak mellett történő csökkentése politikai kockázatot is hordoz, hiszen a felhasználók a termék/szolgáltatás árára rakódó mérséklése ellenére sem részesülnének díjcsökkentésben, amely elégedetlenséget válthat ki, illetve teret ad a politikai jellegű támadásoknak.

6.2.4. Az áfakulcs 18 százalékra történő csökkentésének hatásai a víziközmű-szektorban változatlan végfelhasználói árak mellett – összegzés

Az áfakulcs 18 százalékra történő csökkentésének hatásait a 23. ábrán foglaltuk össze.

23. ÁBRA: AZ ÁFAKULCS 18 SZÁZALÉKRA TÖRTÉNŐ CSÖKKENTÉSÉNEK HATÁSAI A VÍZIKÖZMŰ-SZEKTORBAN VÁLTOZATLAN VÉGFELHASZNÁLÓI ÁRAK MELLETT

Lakosság	<p>+++ Biztosítja a rezsicsökkentés fenntarthatóságát</p> <p>+++ A felújítások révén javul a szolgáltatás színvonala</p>
Települések	<p>+++ 10-20 év alatt jelentős előrehaladás érhető el a rossz műszaki állapotú, elavult vezetékrendszerek felújítása terén</p> <p>+++ Elegendő fedezetet termet a Gördülő Fejlesztési Tervek végrehajtásához</p> <p>+++ A kötelező felújítások révén a települések tulajdonában álló infrastruktúra megőrzi az értékét</p>
Víziközmű-szolgáltatók	<p>++ 28-ról 9-re csökkenhet a veszteséges szolgáltatók száma, javul a vállalatok likviditása</p> <p>- Növeli a víziközmű-szektoron belüli, eltérő természeti és társadalmi adottságokból eredő egyenlőtlenségeket</p> <p>- A legnagyobb, nyereséges vállalatok eredményét javítja a legnagyobb mértékben</p>
Központi költségvetés - Állam	<p>-- Évi 20,3 Mrd Ft-tal csökkenti a költségvetés bevételeit</p> <p>++ Az áfakulcs változatlan végfogyasztói árak mellett történő csökkentését követően, amennyiben a megfelelő és részletes hatásvizsgálat azt alátámasztja, az ágazati érdekek maximális figyelembevétele mellett lehetőség nyílik a veszteségpótló tulajdonosi hozzájárulás csökkentésére</p> <p>- Politikai kockázat: Elégedetlenséget válthat ki, hogy az áfakulcs csökkenése ellenére nem csökken a víziközmű-szolgáltatás ára.</p> <p>++ Közelebb viszi a szektort az önfenntartáshoz</p>

Forrás: Századvég-szerkesztés

Az ábrán a plusz (+), illetve mínusz (-) jelek száma azt tükrözi, hogy az intézkedés milyen mértékben járul hozzá az adott célkitűzéshez, közpolitikai prioritáshoz, illetve milyen mértékben hat ellene.

6.3. Az állami támogatás növelése a víziközmű-szektorban

A közműadó fennmaradása, illetve a végfelhasználói árak változatlansága esetében víziközmű-infrastruktúra állapotának megőrzéséhez, pótlásához, a szolgáltatás minőségének fenntartásához szükséges beruházások végrehajtása, illetve a szolgáltatók működési feltételeinek biztosítása kizárólag az állami támogatás növelésén keresztül lenne megoldható.

Szükséges hozzátenni, hogyha egyéb - az ágazat pénzügyi konszolidációjára irányuló intézkedés nem történik -, az állami támogatás szükségszerűen növekedni fog, hiszen a beruházások egyéb források híján kizárólag támogatásokon keresztül lesznek megoldhatók.

6.3.1. A víziközmű-szektorban nyújtott állami támogatás növelésének hatásai – összegzés

A víziközmű-szektorban nyújtott állami támogatás növelésének hatásait a 24. ábrán foglaltuk össze.

24. ÁBRA: A VÍZIKÖZMŰ-SZEKTORBAN NYÚJTOTT ÁLLAMI TÁMOGATÁS NÖVELÉSÉNEK HATÁSAI

Lakosság	<p>++ Biztosítja a rezsicsökkentés fenntarthatóságát</p> <p>0 A felújítások révén nem romlik a szolgáltatás színvonala</p> <p>- Erősíti a keresztfinanszírozást, ugyanis egyre inkább elválna egymástól az infrastruktúra használóinak, illetve fenntartása finanszírozóinak köre</p>
Települések	<p>+ Csökkenthető a rossz műszaki állapotú, elavult vezetékrendszerek száma</p> <p>+ Részben fedezetet teremt a Gördülő Fejlesztési Tervek végrehajtásához</p> <p>- Növekedne a települési önkormányzatok állami támogatástól való függősége</p>
Víziközmű-szolgáltatók	<p>--- Konzerválná a víziközmű-szektorban meglévő veszteségeket</p> <p>--- Konzerválná a víziközmű-szolgáltatók jövedelmi helyzete közötti, természeti és társadalmi adottságokból eredő különbségeket</p> <p>-- Hátráltatná az ágazati integráció folytatását</p>
Központi költségvetés - Állam	<p>--- Növeli a költségvetés kiadásait</p> <p>--- Növeli a szektor állami támogatástól való függőségét</p>

Forrás: Századvég-szerkesztés

Az ábrákon a plusz (+), illetve mínusz (-) jelek száma azt tükrözi, hogy az intézkedés milyen mértékben járul hozzá az adott célkitűzéshez, közpolitikai prioritáshoz, illetve milyen mértékben hat ellene.

7. Javaslatok

1. A víziközmű-szolgáltatók integrációja várhatóan 2017-ben befejeződik. Ezt követően a gazdaságos üzemméretet elért vállalatok megerősítésére, **pénzügyi–műszaki–szervezeti konszolidációjára** van szükség. Ennek elsődleges eszköze **a közműadó víziközmű-szektorban történő megszüntetése. A vonatkozó jogszabálytervezetet az 1. melléklet tartalmazza.** A közműadó kivezetése helyreállítja a vállalatok működési feltételeit, illetve forrást biztosít a további problémák felszámolásának megkezdéséhez.

2. A közműadó eltörlését követően **biztosítani kell a pótlóeszköz-beruházások végrehajtását, illetve biztosítani kell annak fedezetét.** Ehhez arra van szükség, hogy megállapításra kerüljön az víziközművek eszközállományának valódi értéke, valamint az ehhez kapcsolódó értékcsökkenés. Majd meg kell határozni, illetve **a tarifákon keresztül biztosítani kell a Gördülő Fejlesztési Tervek végrehajtásához szükséges pénzügyi eszközöket.** A vizsgálatnak részét kell, hogy képezze **a 2007–2013-as programozási időszakban uniós támogatással végrehajtott beruházások értékcsökkenésének árakban történő elismerése az infrastruktúra fenntartása érdekében.**

3. A víziközmű-szektor közép- és hosszú távú hatékony működése, a Kvassay Jenő Tervben kitűzött célok végrehajtása érdekében **további intézkedések végrehajtása szükséges,** amelyet prioritásuk szerint csoportosítva a 7. táblázatban összegeztünk.

7. táblázat: A rövid- és középtávon megvalósítani javasolt intézkedések prioritásuk szerint rendezve

	nagyon fontos	fontos
nagyon sürgős	A működőképesség megőrzése a közművezeték-adó eltörlésével	- Pályázati lehetőségek biztosítása működtető vagyon fejlesztésére - Vízmérők hitelesítési idejének meghosszabbítása
sürgős	- Áfa mérték csökkentése - Beruházási-pótlási fedezet biztosítása (díjban érvényesítése) - Díjszerkezet egységesítés - Nyilvántartási rendszerek egységesítése - Kintlévőségek állományának csökkentése	- Okosmérés, távleolvasási projektek támogatása - Szakember utánpótlás, foglalkoztatási gondok, alacsony bérek rendezése

Forrás: Századvég-szerkesztés

8. Melléletek

1. sz. melléklet: A közműadó csökkentéséhez kapcsolódó jogszabály-módosítás tervezete

A közművezetékek adójáról szóló 2012. évi CLXVIII. törvény módosítási javaslata:

1. variáció:

Javasoljuk a törvény 4. § (1) bekezdésének módosítását, valamint a (3) bekezdés hatályon kívül helyezését az alábbiak szerint:

4. Az adó alanya

4. § (1) Az adó alanya [- a **(3) bekezdésben meghatározott kivétellel -**] az, aki a naptári év első napján a közművezeték tulajdonosa.

(2) Több tulajdonos esetén a tulajdonosok tulajdoni hányaduk arányában adóalanyok.

[(3) Az állam vagy a helyi önkormányzat tulajdonában álló közművezeték esetén az adó alanya az, aki a naptári év első napján a közművezeték üzemeltetője.]

7. § Mentés az adó alól az állam és a helyi önkormányzat.

2. variáció:

Javasoljuk, hogy a törvényben egy új 11/A.§ kerüljön beillesztésre az alábbiak szerint:

7. Adómentesség, adókedvezmény

7. § Mentés az adó alól az állam és a helyi önkormányzat.

11/A. § Mentés az adó alól a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 58/2013. (II. 27.) Korm. rendeletben meghatározott víziközmű-hálózat.

Indokolás (mindkét variációhoz):

Hatósági áras szolgáltatások esetében a közművezetékek után fizetendő adót az árszabályozás logikája szerint szükséges a hatósági árakba beépíteni. Ezt a villamos- és földgázhálózatok esetében az Európai Unió által 2015. február 26-án indított kötelezettségési eljárása is kimondja. Tekintettel arra, hogy a rezsicsökkentés vívmányainak megőrzése közpolitikai cél, így a víz- és csatornadíjak növelése elfogadhatatlan, továbbá a víziközmű-ágazat alulfinanszírozottsága miatt az árba további költségelemek beépítése nem lehetséges; ezért indokolt a víziközmű-ágazat mentesítése a közművezetékek adója alól.

A víziközmű-szolgáltatók gazdálkodására a közműadó jelentős hatással van. A közműadó – amellett, hogy nem képezi részét az elismert tarifának – aránytalanul sújtja a kiterjedt hálózattal rendelkező, jellemzően alacsony jövedelmi szintű felhasználói kört kiszolgáló vidéki szolgáltatókat. A csökkenő vízfelhasználású víziközmű-szektorban – és különösen a vidéki szolgáltatóknál, ahol akár 10-szeres költséget okoz a közműadó, más nagyvárosi jellegű szolgáltatási területekhez viszonyítva – akadályozzák a fenntartható gazdálkodást.

Az adó ráadásul kétszeresen terheli a víziközmű-szolgáltatókat, hiszen az ivóvíz-, illetve a szennyvízvezetékek után külön-külön meg kell fizetni azt.

A közművezeték adó 2013. januári bevezetése során – a költségvetési egyensúly megteremtésén túl – fontos szempont volt, hogy a külföldi tulajdonú energia és távközlési szolgáltatók extraprofitja ne kerüljön ki az országból. Indokolt annak kiemelése, hogy a víziközmű-rendszerek nemzeti (állami vagy önkormányzati) tulajdonban vannak. Az ágazatban jelenleg nem teremődik meg a fenntartható működés biztosításához szükséges eszközök pótlásának értéke. E tényezőkből következően az ágazat mentesítése a közművezeték adó alól nem fogja eredményezni a jövedelmek Magyarországból történő kiszivárgását, ezzel szemben csökkenhet az állami támogatás igénye, illetve fedezet teremődik a hosszú távú működés biztosításához.

2. sz. melléklet: Működési engedéllyel rendelkező víziközmű-szolgáltatók jegyzéke (MEKH, 2016.01.01.)

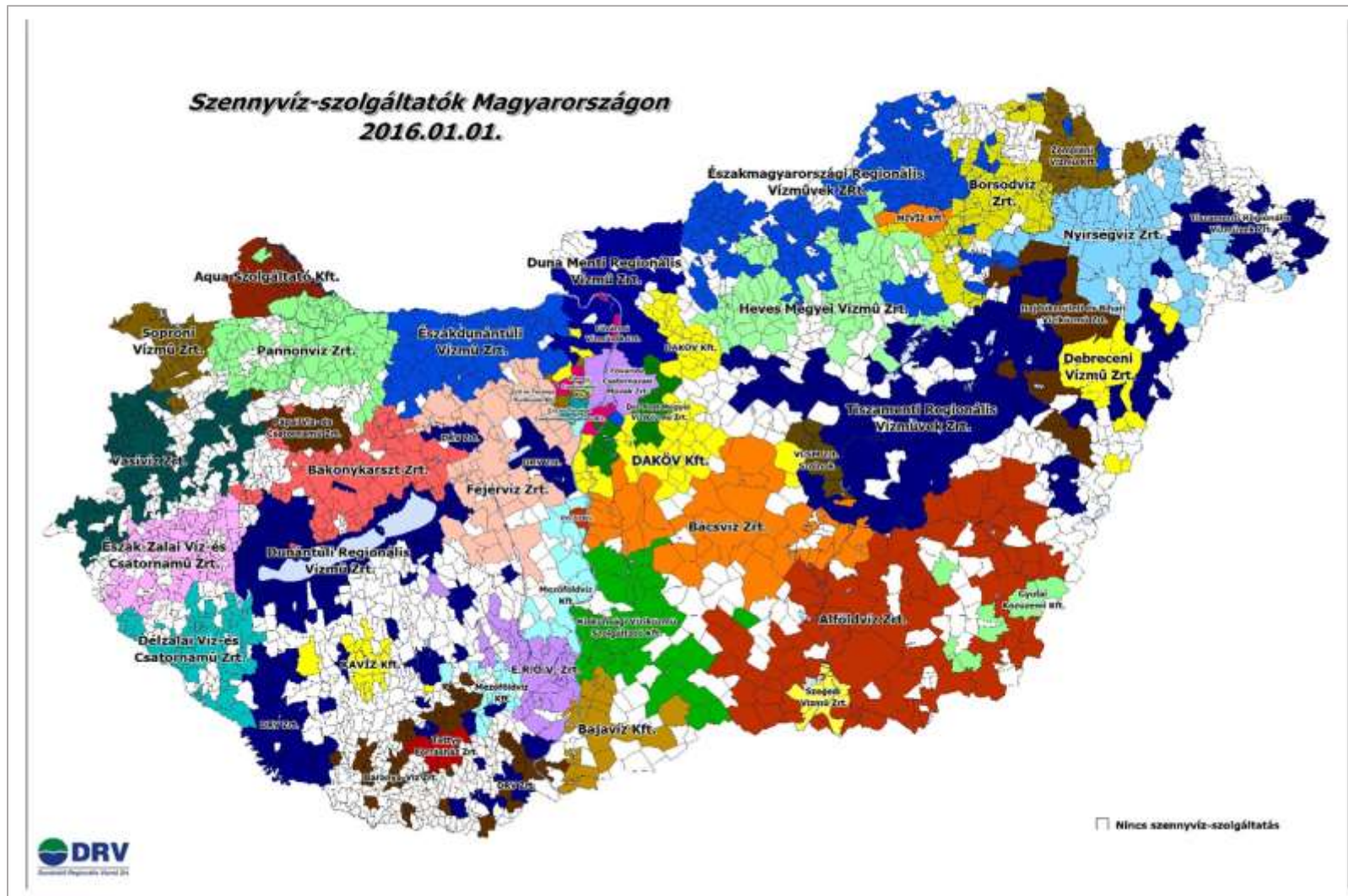
Sor- szám	Víziközmű szolgáltató								
	Megnevezése	Képviselőre jogosult		Székhely			Adószám	Cégjegyzékszám	
		Neve	Tisztsége	Település	Ir.sz.	utca			házsám
1	Alföldvíz Regionális Víziközmű-szolgáltató Zrt.	dr. Csák Gyula	vezérigazgató	Békéscsaba	5600	Dobozi út	5.	13100887-2-04	04-10-001580
2	AQUA Szolgáltató Kft.	Csapó Imre	ügyvezető igazgató	Mosonmagyaróvár	9200	Timföldgyári	4.	11130682-2-08	08-09-003727
3	BÁCSVÍZ Víz- és Csatornaszolgáltató Zrt.	Kurdi Viktor	elnök-vezérigazgató	Kecskemét	6000	Izsáki út	13.	10734702-2-03	03-10-100039
4	Baja és Térsége Víz- és Csatornamű Kft.	Székelyhidi András	ügyvezető igazgató	Baja	6500	Mártonszállási út	81.	11028093-2-03	03-09-102170
5	Bakonykarszt Víz- és Csatornamű Zrt.	Kugler Gyula	vezérigazgató	Veszprém	8200	Pápai út	41.	11338024-2-19	19-10-500133
6	BARANYA-VÍZ Víziközmű Szolgáltató Zrt.	Csollák István	vezérigazgató	Mohács	7700	Budapesti országút	1.	24257017-2-02	02-10-060389
7	Borsodvíz Önkormányzati Közütemi Szolgáltató Zrt.	Ficsor Miklós	cégvezető	Miskolc	3527	Tömösi u.	2.	11072092-2-05	05-10-000142
8	DAKÖV Dabas és Környéke Vízügyi Kft.	Jasper Lóránt Ritecz György	ügyvezető	Dabas	2370	Széchenyi	3.	10800870-2-13	13-09-066171
9	Debreceni Vízmű Zrt.	Ányos József	vezérigazgató	Debrecen	4025	Hatvan u.	12-14.	23458208-2-09	09-10-000479
10	Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt.	Sárosi István	elnök-vezérigazgató	Gyál	2360	Kőrösi út	190.	23967531-2-13	13-10-041281
11	Délzalai Víz- és Csatornamű Zrt.	Kassai Zoltán	elnök-vezérigazgató	Nagykanizsa	8800	Kisfaludy u.	15/A.	12870848-2-20	20-10-040214
12	DMRV Duna Menti Regionális Vízművek Zrt.	Tóth István	vezérigazgató	Vác	2600	Kodály Zoltán út	3.	10863877-2-44	13-10-040189
13	Dunántúli Regionális Vízmű Zrt.	Volencsik Zsolt	vezérigazgató	Siófok	8600	Tanácsház utca	7.	11226002-2-14	14-10-300050
14	Dunaújvárosi Víz-, Csatorna- Hőszolgáltató KFT.	Göblyös Béla Gábor	ügyvezető igazgató	Dunaújváros	2400	Építők útja	1.	11456498-4-07	07-09-005140
15	E.R.Ö.V. Egyesült Regionális Önkormányzati Víziközmű Zrt.	Artim Andrásné	vezérigazgató	Szekszárd	7100	Épreskert u.	9.	23743975-2-17	17-10-001277
16	ÉRD és TÉRSÉGE Csatornaszolgáltató Kft.	Lanku Ildikó	ügyvezető igazgató	Érd	2030	Fehérvári út	63. B-C.	23921917-2-13	13-09-156292
17	ÉRD és TÉRSÉGE Víziközmű Kft.	Lanku Ildikó	ügyvezető igazgató	Érd	2030	Fehérvári út	63. B-C.	10819067-2-13	13-09-066513
18	ÉRV. Északmagyarországi Regionális Vízművek Zrt.	Ritter Géza	vezérigazgató	Kazincbarcika	3700	Tardonai út	1.	11069186-2-05	05-10-000123
19	Északdunántúli Vízmű Zrt.	dr. Jelen Tamás	vezérigazgató	Tatabánya	2800	Sárberek	100.	11186748-2-11	11-10-001450
20	Észak-zalai Víz- és Csatornamű Zrt.	Nagy András	vezérigazgató	Zalaegerszeg	8900	Balatonai út	8.	11354286-2-20	20-10-040125
21	FEJÉRVÍZ Fejér Megyei Önkormányzatok Víz- és Csatornamű Zrt.	Kis István	vezérigazgató	Székesfehérvár	8000	Királysor	3-15.	11111544-2-07	07-10-001122
22	Fővárosi Csatornázási Művek Zrt.	Palkó György	vezérigazgató	Budapest	1087	Asztalos Sándor u.	4.	10893850-2-44	01-10-042418
23	Fővárosi Vízművek Zrt.	Haranghy Csaba	vezérigazgató	Budapest	1134	Váci út	23-27.	10898824-2-44	01-10-042451
24	Gyulai Közütemi Kft.	Daróci László	ügyvezető igazgató	Gyula	5700	Szent László u.	16.	11056218-2-04	04-09-003599
25	Hajdúkerületi és Bihari Víziközmű Szolgáltató Zrt.	Will Csaba	elnök-vezérigazgató	Hajdúböszörmény	4220	Radnóti Miklós utca	1.	23957491-2-09	09-10-000498
26	Heves Megyei Vízmű Zrt.	Sasvári Szilárd	vezérigazgató	Eger	3300	Hadnagy u.	2.	11164810-2-10	10-10-020086
27	KAVÍZ Kaposvári Víz- és Csatornamű Kft.	Genzler István	ügyvezető	Kaposvár	7400	Áchim A. u.	2.	14518452-2-14	14-09-308615
28	Kiskunsági Víziközmű-Szolgáltató Kft.	Mátys Zoltán	ügyvezető igazgató	Kiskunhalas	6400	Kőrösi út	5.	24688886-2-03	03-09-126654
29	Mezőföldi Regionális Víziközmű Kft.	Csapó Sándor	ügyvezető igazgató	Paks	7030	Kölesdi utca	46.	11283144-2-17	17-09-001805
30	MIVÍZ Miskolci Vízművek Kft.	Nagy Miklós	ügyvezető igazgató	Miskolc	3527	József Attila u.	78.	13546904-2-05	05-09-012433
31	NYÍRSÉGVÍZ Nyíregyháza és Térsége Víz- és Csatornamű Zrt.	Szabó Istvánné	vezérigazgató	Nyíregyháza	4400	Tó u.	5.	11492809-2-15	15-10-040209
32	PANNON- VÍZ Regionális Önkormányzati Víziközmű-szolgáltató Zrt.	Tőke László	elnök-vezérigazgató	Győr	9025	Országút út	4.	11401429-2-08	08-10-001658
33	Pápai Víz- és Csatornamű Zrt.	dr. Lukács Endre	vezérigazgató	Pápa	8500	Vízmű u.	2.	11338110-2-19	19-10-500132
34	Soproni Vízmű Zrt.	Rádonyi László	vezérigazgató	Sopron	9400	Bartók Béla utca	42.	11611226-2-08	08-10-001717
35	Szegedi Vízmű Zrt.	Istókóvics Zoltán	vezérigazgató	Szeged	6720	Tisza Lajos krt.	88.	12634048-2-06	06-10-000294
36	TETTYE FORRÁSHÁZ Pécsi Városi Víziközmű Üzemeltetési Zrt.	Sándor Zsolt	vezérigazgató	Pécs	7621	Nyugati Ipari út	1.	14925889-2-02	02-10-060354
37	Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.	Hajdú Gábor	vezérigazgató	Szolnok	5000	Kossuth L. u.	5.	11265832-2-16	16-10-001558
38	TÖRSVÍZ Csatornamű Üzemeltető és Szolgáltató Kft.	Oszoly Tamás	Ügyvezető	Törökbálint	2045	Raktárvárosi út	1.	13026406-2-13	13-09-094476
39	VASVÍZ Vas megyei Víz- és Csatornamű Zrt.	Dr. Kohuth Viktor	vezérigazgató	Szombathely	9700	Rákóczi F. u.	19.	11316385-2-18	18-10-100607
40	Víz- és Csatornaművek Koncessziós Zrt. Szolnok	Kaposvári Kázmér	vezérigazgató	Szolnok	5000	Vízmű u.	1.	11272292-2-16	16-10-001613
41	Zempléni Vízmű Kft.	Lakatos István	ügyvezető igazgató	Sátoraljaújhely	3980	Kazinczy u.	24.	11064208-2-05	05-09-002410

3. sz. melléklet: Ivóvíz-szolgáltatói térkép – 2016. 01.01.

Forrás: DRV

4. sz. melléklet: Szennyvíz-szolgáltatói térkép – 2016.01.01

Forrás: DRV

5. sz. melléklet – Víziközmű-szolgáltatók főbb gazdasági mutatói (2014)

	Értékesítés nettó árbevétele összesen, Millió Ft	Alaptevékenységek (ivóvízellátás, szennyvízkezelés) nettó árbevétele, Millió Ft	Alaptevékenység üzemi eredménye, Millió Ft.	Átlagos állományi létszám, fő
Fővárosi Csatornázási Művek Zrt.	35576	33609	5543	1026
Fővárosi Vízművek Zrt.	34661	30825	1619	1614
Dunántúli Regionális Vízmű Zrt.	17401	16681	-2230	1975
DMRV Duna Menti Regionális Víziközmű-szolgáltató Zrt.	10943	10523	-1323	1087
ALFÖLDVÍZ Regionális Víziközmű-szolgáltató Zrt.	10593	8831	-483	1139
Északmagyarországi Reg. Vízművek Zrt.	9206	8418	-1320	1135
Pannon-Víz Zrt.	8229	7521	91	656
Fejérvíz Zrt.	7659	7051	-241	686
Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.	7552	6744	-436	1110
Északdunántúli Vízmű Zrt.	7462	7044	-1105	712
Nyírségvíz Zrt.	6659	5719	-564	567
Bácsvíz Zrt.	6641	5793	384	550
Heves Megyei Vízmű Zrt.	6080	5640	-186	643
Szegedi Vízmű Zrt.	6040	5177	725	353
Vasivíz Vas Megyei Víz- és Csatornamű Zrt.	5764	5111	-21	591
Debrecen Vízmű Zrt.	5468	5190	244	345
Bakonykarszt Zrt.	5294	4542	-653	394
Dunaújvárosi Víz-Csatorna-Hőszolg. Kft.	5144	989	172	212
Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt.	4973	4637	-204	363
Tettye Forrásház Zrt.	4955	4732	-8	271
Daköv Kft.	4550	4239	-45	443
Soproni Vízmű Zrt.	4477	3478	0	291
Mivíz Miskolci Vízmű Zrt.	4273	3546	212	344
Zalavíz Zrt. Észak-Zalai Víz- és Csatornamű Zrt.	4144	3706	-49	302
Víz- és Csatornák Kft. Kiskunvíz Kft.	2973	2406	45	296
Kiskunvíz Kft.	2749	2239	-195	336
Dél-Zalai Víz- és Csatornamű Zrt.	2706	2398	-339	256
Borsodvíz Zrt.	2701	2439	-242	298
Érd és Térsége Víziközmű Kft.	2606	2141	-160	228
Mezőföldi Regionális Víziközmű Kft. (Paksi Vízmű)	2516	2011	-121	233
E.R.Ö.V. Kft.	2415	2249	-8	217
Kavíz Kaposvári Víz- és Csatornamű Kft.	2269	1977	-132	169
AQUA Szolgáltató Kft.	1930	1676	-69	169
Mohács-Víz Kft.	1924	1690	172	*
Gyulai Közütemi Kft.	1636	944	23	244
Bajavíz Kft.	1198	1089	-27	139
Pápai Víz és Csatornamű Zrt.	1177	1073	-5	77
Sziget-víz Kft.	1135	742	-5	*
Zempléni Vízmű Kft.	1067	963	-338	167
Hazai víziközművek összesen	254746	225783	-1279	20049
*Beolvadtak a Baranya -Víz Zrt.-be				

Forrás: MAVÍZ, Századvég-számítás

6. sz. melléklet: Víziközmű-szolgáltatók piaci, műszaki adatai (2015)

	Felhasználói egyenérték (2015)	Üzemeltetett vezetékhálózat hossza (km)	Közműadó (2015. évi előzetes becslés), Millió Ft
Fővárosi Csatornázási Művek Zrt.	2246271	5621	702,6
Fővárosi Vízművek Zrt.	1940128	5657	707,1
Dunántúli Regionális Vízmű Zrt.	889835	10395	1299,4
ALFÖLDVÍZ Regionális Víziközmű-szolgáltató Zrt.	656165	6787	848,4
Pannon-Víz Zrt.	623597	3305	413,1
DMRV Duna Menti Regionális Víziközmű-szolgáltató Zrt.	545697	6104	763
Északdunántúli Vízmű Zrt.	505053	3504	438
Debrecen Vízmű Zrt	483790	1933	241,6
Nyírségvíz Zrt.	463725	4004	500,5
Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.	462066	8306	1038,3
Északmagyarországi Reg. Vízművek Zrt.	450404	6146	768,3
Bácsvíz Zrt.	384456	4099	512,4
Fejérvíz Zrt.	330932	3494	436,8
Bakonykarszt Zrt.	303332	2806	350,1
Heves Megyei Vízmű Zrt.	296365	3977	497,1
Zalavíz Zrt. Észak-Zalai Víz- és Csatornamű Zrt.	289833	2481	310,2
Vasivíz Vas Megyei Víz- és Csatornamű Zrt.	263144	3168	396
Szegedi Vízmű Zrt.	253682	1258	157,3
Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt.	248322	1988	248,5
Soproni Vízmű Zrt	223909	1391	173,9
Mivíz Miskolci Vízmű Zrt.	222462	1523	190,4
Tettye Forrásház Zrt.	217907	1496	197
Daköv Kft.	201420	2736	342,1
Kiskunvíz Kft.	197002	2134	266,7
Víz- és Csatornázási Művek Koncessziós Zrt. Szolnok	189791	972	121,5
E.R.Ö.V. Kft.	188932	1139	107,6
Kavíz Kaposvári Víz- és Csatornamű Kft.	184132	1005	125,6
Dél-Zalai Víz- és Csatornamű Zrt.	183182	1617	202,1
Baranya Víz Zrt.	180906	1878	234,7
Bajavíz Kft.	179375	808	101
AUQA Szolgáltató Kft.	177687	1050	131,3
Dunaújvárosi Víz-Csatorna-Hőszolg. Kft.	157313	267	33,4
Zempléni Vízmű Kft.	156354	873	109,1
Pápai Víz és Csatornamű Zrt.	153465	671	83,9
Gyulai Közüzemi Kft.	139948	592	74
Mezőföldi Regionális Víziközmű Kft. (Paksi Vízmű)	126666	1683	210,4
Borsodvíz Zrt.	124176	2075	259,4
Érd és Térsége Víziközmű Kft.	74896	860	142,4
Hajdú-Bihari Önkorm. Vízmű Zrt.	150806	2198	274,7
Hazai víziközművek összesen	15067126	112001	14009,9

Forrás: MAVÍZ, Századvég-számítás

9. Függelékek

1. sz. függelék: Fogalmak

- víziközmű: olyan létesítmény, amely a közműves ivóvízellátást, a közműves szennyvízelvezetést illetve -tisztítást valamint a tűzvíz biztosítását szolgálja, például ivóvíz- és szennyvízvezeték, ivóvíztermelő mű, szennyvíztisztító mű.
- víziközmű-szolgáltató: a közműves ivóvízellátást és/vagy a közműves szennyvízelvezetést illetve -tisztítást működési engedély birtokában végző gazdasági társaság. A szolgáltató az ellátásért felelőssel a víziközművekre vonatkozó üzemeltetési szerződést köt, ennek érvényessége alatt gondoskodik a felhasználók ellátásáról. A szerződés egy adott területre illetve víziközmű-szolgáltatási ágazatra vonatkozik (ivóvízellátásra vagy szennyvízelvezetésre).
- ivóvízellátás: az ivóvíztermelés, az ehhez kapcsolódó ivóvízbázis-védelem, az ivóvízkezelés, -tárolás, -szállítás és -elosztás, a felhasználási helyekre történő eljuttatás, valamint mindezekhez kapcsolódóan a tűzvíz biztosításának összessége.
- szennyvízelvezetés és -tisztítás: a szennyvíz felhasználási helyekről történő összegyűjtésének, elvezetésének (egyesített rendszer esetén a csapadékvíz-elvezetést is ideértve), tisztításának, a tisztított szennyvíz befogadóba vezetésének, valamint a keletkezett iszap elhelyezésének összessége.
- szennyvíztisztító technológiák: a durva szennyeződések eltávolítását célzó mechanikai, a szerves anyagok eltávolítását célzó biológiai, valamint a főleg foszfor- illetve nitrogénmentesítést jelentő III. tisztítási fokozatú technológiák. Magyarországon 2013-ra a III. tisztítási fokozattal kezelt szennyvíz aránya elérte a teljes mennyiség háromnegyedét, a biológiai tisztítás aránya 20-25%, a sehogy, vagy csak mechanikailag kezelt szennyvíz aránya pedig az 5%-ot se éri el.
- ellátásért felelős: települési önkormányzat vagy – a Vksztv. által meghatározott esetekben – a magyar állam, amely a víziközmű-szolgáltatások biztosításáért felelős. A víziközmű-szolgáltatók üzemeltetési jogviszony keretében végzik a rendszerek üzemeltetését, és így a felhasználók ellátását, az ellátási felelősség azonban nem őket terheli.
- üzemeltetési jogviszony: az ellátásért felelős és a víziközmű-szolgáltató között létrejött jogviszony. Víziközmű-szolgáltatást kizárólag a MEKH által jóváhagyott üzemeltetési szerződés és működési engedély birtokában végezhetnek a szolgáltatók. A szerződés vagyonkezelési, koncessziós vagy bérleti-üzemeltetési szerződés lehet, típustól függően eltérő jogokkal és kötelezettségekkel. Időtartamát illetően lehet határozatlan idejű, vagy minimum 15 évre, de maximum 35 évre szóló határozott idejű szerződés.

- Víz Keretirányelv: a vízgazdálkodás teljes egészére, annak minden szakterületére, minden vízhasználatra és vízgazdálkodási szolgáltatásra kiterjedő Európai Uniói jogszabály. Legfőbb célja, hogy Európa vizei 2015-ig jó állapotba kerüljenek, és utána ez a jó állapot fenntartható legyen. A jogszabály és annak hazai implementációja is számos olyan rendelkezést tartalmaz, ami érinti a víziközmű-szolgáltatást.
- Vksztv.: a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény, amely egységes szemlélettel szabályozza a víziközmű-szolgáltatással kapcsolatos alapelveket, feladatokat, felelősségi viszonyokat, jogokat és kötelezettségeket. A törvény végrehajtásáról, így az egyes szabályok részleteinek kifejtéséről is az 58/2013. (II. 27.) Korm. rendelet gondoskodik.
- MEKH: Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal, a víziközmű-szolgáltatással kapcsolatos, fogyasztóvédelmi kérdéseket nem érintő hatósági feladatok ellátásáért felelős, kizárólag jogszabályoknak alárendelt önálló szabályozó szervezet.
- integráció: a víziközmű szolgáltatók koncentrálódását célzó folyamat, amely a Vksztv. hatályba lépése óta tart, és várhatóan 2016 végén fejeződik be. A szabályozás a szolgáltatói működés feltételeként minimum értéket szab meg a felhasználói egyenértékre vonatkozóan, ami három lépcsőben 2016 végére 150 ezerre emelkedik. Az integráció nyomán az engedélyes víziközmű-szolgáltatók száma a 2011-es közel 400-ról 2016 januárjára 41-re csökkent.
- rezsicsökkentés: a közszolgáltatások széles körére kiterjedő, a hatósági árak csökkentését célzó többlépcsős szabályozási folyamat, amelyet a víziközmű szektorra a rezsicsökkentések végrehajtásáról szóló 2013. évi LIV. törvény terjesztett ki. A jogszabály 2013. július 1-jétől a bruttó lakossági hatósági díjakat (azonos szolgáltatott mennyiséget feltételezve) 10%-kal csökkentette. A csökkentés az ágazat számára éves szinten hozzávetőleg 20–24Mrd Ft bevételkiesést eredményezett, mindeközben a lakossági egy főre eső kiadásokat körülbelül havi 200 Ft-tal csökkentette.
- közműadó: a vezetékes közszolgáltatásokat 2013. január 1-jétől kezdődően terhelő adónem. Az adó mértéke a közművezetékek hosszára vetítve méterenként 125 Ft, a víziközmű ágazatban összesen hozzávetőleg 14 Mrd Ft évente. Az adót a vezeték tulajdonosa, a víziközmű szektor esetében viszont a vezeték üzemeltetője, azaz a szolgáltató köteles megfizetni. Az adót a szolgáltatók nem háríthatják át a felhasználókra.
- vízterhelési díj: a víziközmű-szolgáltatók által az állam részére befizetett díj, amelyet a szennyvíztisztító telepekről a felszíni vizekbe juttatott, a tisztított szennyvízben még jelenlévő szennyezőanyagok mennyisége után kell megfizetni. A díjat a szolgáltatók átháríthatják a felhasználókra (szennyező fizet elv).
- felhasználó: a víziközmű-szolgáltatást igénybe vevő természetes vagy jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki (amely) a víziközmű-szolgáltatásba

bekapcsolt ingatlan használója, és sorban mögötte az ingatlan tulajdonosa. A tanulmányban a felhasználó és a fogyasztó kifejezések azonos tartalommal szerepelnek.

- felhasználói egyenérték: a víziközmű-szolgáltatást igénybe vevő felhasználók számosságát kifejező komplex mutatószám, amely víziközmű-szolgáltatási ágazatonként figyelembe veszi a lakossági felhasználók számát, a nem lakossági felhasználók esetén az éves fogyasztást, az ipari fogyasztók esetén pedig a m³/nap-ban kifejezett rendelkezésre álló kapacitást.
- gördülő fejlesztési terv: tizenöt évre szóló, felújítási és pótlási, valamint beruházási részből álló terv, amely víziközmű-rendszerenként és fejlesztési ütemenkénti bontásban tartalmazza az elvégzendő feladatokat. A terv elkészítése az adott víziközmű-rendszerre vonatkozó üzemeltetési jogviszony típusától függően a víziközmű tulajdonosának vagy üzemeltetőjének a felelőssége.
- számviteli szétválasztás: a víziközmű-szolgáltatók három ágazati tevékenységének (ivóvízellátás, szennyvízelvezetés és -tisztítás, valamint egyéb tevékenységek) elkülönült számviteli nyilvántartását biztosító előírás. Annak érdekében, hogy a szolgáltatók ágazati tevékenységeinek vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről valós képet lehessen kapni, a társaságok 2013 óta kötelesek a mérlegüket és az eredmény-kimutatásukat úgy elkészíteni, mintha az ágazati tevékenységek külön társaságban működnének. A Vksztv. értelmében a módszer biztosítja az egyes tevékenységek átláthatóságát, a diszkrimináció-mentességet, továbbá kizárja a keresztfinanszírozást és a versenytorzítást.
- tűzivízellátás: a közműves ivóvízellátás részeként a szolgáltatók által biztosított, katasztrófavédelmi célokat szolgáló vízellátás. Ennek keretében a víziközmű-szolgáltatók évente kétszer ellenőrzik a tűzcsapokat, elvégzik a szükséges karbantartásokat, és folyamatosan biztosítják a megfelelő víznyomást.
- locsolási kedvezmény: szennyvízkibocsátással nem járó ivóvízhasználat után járó kedvezmény. Minden évben a május 1-jétől szeptember 30-ig terjedő időszakban a házi locsoláshoz használt vízhasználat után kedvezmény jár az azt kérelmező fogyasztónak. A kedvezmény mértéke az elszámolás alapjául szolgáló ivóvízfogyasztás 10 százalékát elérő vízmennyiség, vagy – telepített locsolási vízmérő esetén – a mért elkülönített locsolási vízhasználat.
- zöldmezős beruházás: (ebben a tanulmányban) Európai Unió forrásból megvalósult új szennyvíztelep, illetve a kapcsolódó csatornahálózat.
- vízmérő hitelességi ideje: az az időszak, amely alatt a vízmérő által mért mennyiséget automatikusan pontosnak kell tekinteni. A mérésügyről szóló 1991. évi XLV. törvény rendelkezése értelmében a bekötési és törzshálózati vízmérők hitelességi ideje 4 év, a mellékmérőké 8 év.

2. sz. függelék: Releváns jogszabályok

1. EU irányelvek

- A Tanács 91/271/EGK irányelve (1991. május 21.) a települési szennyvíz kezeléséről
- Az Európai Parlament és Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízvédelmi politika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról
- Az Európai Parlament és Tanács 2006/123/EK irányelve (2006. december 12.) a belső piaci szolgáltatásokról

2. Szolgáltatások fontosabb törvényi háttere

- 1990. évi LXXXVII. tv. az árak megállapításáról
- 1991. évi XLV. törvény a mérésügyről
- 1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról
- 1997. évi CLV. törvény a Fogyasztóvédelemről
- 2009. évi LXXVI. törvény a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól
- 2011. évi CCIX. törvény a víziközmű-szolgáltatásról
- 2013. évi LIV. tv. a rezsicsökkentések végrehajtásáról
- 2013. évi CLXXXVIII. tv. az egységes közszolgáltatói számlaképről

3. Szolgáltatások fontosabb Kormányrendeletei

- 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről
- 58/2013. (II. 27.) Korm. rendelet a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
- 127/1991. (X. 9.) Korm. rendelet a mérésügyről szóló törvény végrehajtásáról

4. Szolgáltatások fontosabb miniszteri rendeletei

- 47/1999.(XII.28) KHVM rendelet az állami tulajdonú közüzemi vízműből szolgáltatott ivóvízért, illetőleg az állami tulajdonú közüzemi csatornamű használatáért fizetendő díjakról.
- 21/2002. (IV. 25.) KöViM rendelet a víziközművek üzemeltetéséről
- 31/2011. (IV.28.) VM rendelet a 2011. évi lakossági víz-és csatornaszolgáltatás - támogatás igénylésének és elbírálásának részletes feltételeiről, valamint az egészséges ivóvízzel való ellátás ideiglenes módozatainak ellentételezéséről
- 24/2013. (V. 29.) NFM rendelet a víziközművek vagyonértékelésének szabályairól és a víziközmű-szolgáltatók által közérdekből közzéteendő adatokról.